

== Volja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . „ 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . . 1.70
== Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

== Inserati: ==
 Enostolna petlivrstna (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . „ 15 „
 za trikrat . . . „ 13 „
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zaščitna, osmrtina itd.:
 enostolna petlivrstna po 21 vin.
== Poslano: ==
 enostolna petlivrstna po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Ob 66letnici vlade našega cesarja.

Jutri, dne 2. decembra, se začne 66. leto vlade našega cesarja. Redek dogodek v zgodovini sveta, edin v zgodovini habsburške hiše in avstrijske monarhije. 66 let na avstrijskem prestolu, 66 let truda, skrbi in dela za napredek in blagor monarhije in njenih narodov!

Cesar Franc Jožef je ena najčastitljivejših postav evropskih suverenov, ki vzbujajo v vsakomur visoko spoštovanje in neomejeno priznanje. Njegova dobrota, očetovska skrb za svoje ljudstvo, državniška modrost in previdnost, njegova vzglednost in vztrajna delavnost so čednosti, ki so mu osvojile srca avstrijskih narodov, da gledajo nanj kakor na svojega očeta in zaščitnika. Usoda in razvoj naše države sta tako tesno spojena in zvezana, tako segata eden drugemu v življenje, da si avstrijski narodi in avstrijske generacije brez njega avstrijsko monarhijo težko predstavljajo.

Cesar Franc Jožef, on je vse preživel, on je bil priča hudih pa tudi srečnih dogodkov naše države. Na prestolu je že bil, ko se nas ni bilo, ko se je porajala nova Avstrija. Marsikaj je že umrlo, odpadlo, rodovi so prišli in umrli, naš cesar Franc Jožef še sedi na prestolu in se lahko mirnega srca ozira na 66 let, v katerih je prenovil in preosnoval lice in podobo naši državi. Dolga je ta pot, katero je srečno napravila monarhija pod Njegovim žezlom in varstvom in zgodovina monarhije bo

označila to dobo kot eno največjih in najpomembnejših. Velikanski napredek na vseh straneh. Cesar Franc Jožef je zasadil novo seme, on je videl nov cvet in učakal njegov sad. Iz majhnih začetkov imamo danes novo moderno kulturno silo, ki se hoče povzpeti na višek razvoja. Državna politika, armada, šola, kultura, ljudska omika, promet in trgovina, narodno gospodarstvo, umetnost in veda, ta podlaga moderne velesile, se je postavila in zrasla pod Njegovo egido.

Našega cesarja je imenoval svet kneza miru. Če tudi ob njegovi 66letnici avstrijski topovi grme in se orožje bliska, vendar to ime našemu cesarju ostane. Skoro 40 let se je trudil, da ohrani svojim narodom mir in če je moral po 40 letih po orožju poseči, je bil pač k temu primoran in se je odločil k temu s težkim srcem in boleščjo. Videl je, da kujejo njegovi sovražni sosedje načrt, delo stoletij in tudi njegovo delo uničiti. Tu je morala prenehati njegova miroljubnost!

Ob 66letnici se zbiramo vsi narodi ob Njegovem prestolu. Kakor je Njegova železna narava premagala vse viharje in ga ohranila na prestolu, tako upamo, da bo zvestoba Njegovih narodov uničila črne naklepe sovražnikov Njegovega prestola. Tako bo Avstrija vstala še k lepšemu in bolj cvetočemu življenju, ki bo vzrastlo na zemlji, oskropljeni s skupno krvjo spravljanih avstrijskih narodov.

× × ×

Ob šestinšestdesetletnici . . .

Deklamacija pri slavnosti na c. kr. višji realki v Ljubljani.

Šestinšestdeset let... In zopet zbran
 narod je naš ob Tvojem prestoli,
 zvest Ti vsekdar — a tako še nikoli
 kakor ta dan...

Klanjamo vrsti se dolgih let,
 ki so bežé odhitela od nas
 tja, kamor vodi večnosti sled:
 kot mladoletje v — jesenski čas...

Tvojemu duhu se klanjamo bolj.
 Tvoji previdnosti — jasni in trezni,
 Tvoji veri — na kvišku zroči,
 Tvojemu upanju, Tvoji ljubezni —
 nikdar premagani, vse zmagujoči...

Tvojemu delu se klanjamo mi.
 Tvoji volji — železni, silni,
 Tvoji moči stvarilni,
 Tvoji mladosti... o, v pozne dni
 v delu Tvojem — živa mladost kipi!

Klanjamo Tvojemu se trpljenju.
 Trnju — vijočemu se ob troni,
 solzam — biserom v slavi kroni...
 Zdrav, mučenik! Od zlate ožarjena zarje
 pota so Tvoje Kalvarije!

Šestinšestdeset let... In zopet zbran
 narod je naš ob Tvojem prestoli,
 zvest Ti vsekdar — a tako še nikoli
 kakor ta dan...

V dalji nebo krvavo rdi,
 zemlje pretresa grmeči vihar,
 smrt in življenje bijeta boj
 za domovino, za prestol Tvoj...
 O, ne klóni nikar!
 Dvigajo národi Tvoji desnico:
 V boj za teptano, za sveto pravico!
 Z národom svojim prisegamo mi:
 Moč in mladost, življenje in kri
 záte, Vlada!

Dr. Mihael Opeka.

Življenje v Lvovu.

Neki ujet ruski vojak je dunajskim časnikarskim poročevalcem pripovedoval o sedanjih razmerah v Lvovu tole:

Odkar so Rusi zavladali nad Lvovom, je to mesto nehalo biti središče poljskega življenja, ker so si »Moskali« z vsemi mogočimi sredstvi prizadevali, da dajo temu starodavnemu poljskemu mestu rusko lice. Na vse načine so izzivali Poljake na odpor proti sovražnemu nasilju, samo da bi mogli potem z orožjem nastopiti in kaznovati prebivalstvo, ker bolj čuti za avstro-ogrsko monarhijo nego za belega carja. Večkrat, in sicer navadno ob meglenem somračju, se je iz kake hiše zaslišalo nekoliko pokov iz puške ali samokresa, kar je ljudi spravljalo v obup, ker se je vedno mislilo, da Rusi v hišah počenjaajo nasilstva. Redarska uprava, skupaj z ruskimi orožniki na konjih, ki so šele minolega meseca prispeli v Lvov radi reda in varnosti, je v takih slučajih — po »vestni« preiskavi — izjavljala, da je gotovo streljal kak avstrijski špijon; tako da so rekly priče in vsled tega je bilo treba seveda veliko hišnih preiskav, da se najde neznani špijon. Toda prebivalstvo jako dobro vé, da to počenjaajo tajni ruski policaji, ki vedno skrbje za to, da se prebivalstvo razburja.

Vjeti ruski vojak, ki je to pripovedoval, je trdil, da je bil nedavno še sam v Lvovu, kasneje je pa redno dobival lvovske liste. Po rodu je Poljak iz Rusko Poljske. Pripovedoval je dalje o razmerah v Lvovu:

V političnem življenju je naznačilneje to, da se poleg zatiranja Poljakov skuša popolnoma uničiti ukrajinsko gibanje. Vlada ga ljuto preganja. Ukrajinski list »Dilo«, ki je preje ves čas vsak dan izhajal, je po prihodu Rusov izhajal samo še dva dni: guverner lvovskega okrožja grof Bobrinskij ga je ustavil. Utemeljila se je ta odredba s tem, češ, da »Dilo« ni takoj priobčilo razglasa ruske vojne uprave na meščane, kar so storili vsi poljski listi.

Ukrajinske javne knjižnice kakor tudi knjižarna ukrajinskega društva »Ševčenko« so se po višjem nalogu zaprle in zapečatile, ker se je opazilo, da Ukrajinci preveč vneto kupujejo knjige in časopise v navedeni knjižarni. Istotako so Rusi zaprli narodni muzej, ki ga je bil ustanovil metropolit Szeptyckij; potem ljudsko izobraževalno društvo »Prosveta« in mnogo čitalnic. Od ukrajinskih gospodarskih društev deluje samo »Narodna Torhova« in zavarovalno društvo »Dnister«, ki je po vsej priliki rusificirano oziroma podržavljeno.

Ko je bila naša posadka v svrhu od-

čitka komandirana v Lvov, sem imel priliko ondi govoriti z ljudmi, ki so zadovoljni s prihodom Rusov in žele, da bi rusko gospodstvo v Lvovu večno ostalo, pa tudi z onimi — in teh je ogromna večina —, ki preklinjajo Ruse in žele, da bi bila celokupna ruska sila čimprej popolnoma strta. Zakaj? Pravijo, da so Rusi krivi, da besni v krajih, kjer prebivajo Poljaki, ljuta borba, da so Rusi krivi mnogih nesreč in da so zlasti tudi zakrivali sedanjí evropski požar. Da, — mi je rekel neki Poljak, — Rusi so vsega krivi. Pa da bi bili vsaj ljudje! A ostanejo vedno isti: divji in besni na nas. To dokazujejo mnoge naredbe Bobrinskkega. Odpravljajo naše pravice, dajejo tečaje za ruski jezik, duhovniki govore izključno rusko, povsodi ruski napis: na železnici, na tramvaju, na trgovinah, dasi med 70 tisoči lvovskih prebivalcev ni 70 Rusov. Kakor v posmeh vidiš tu in tam droben poljski napis poleg mastnih ruskih črk.

V Lvovu imamo meščansko gardo, ki bdi nad varnostjo življenja in premoženja. A kaj se dogaja? Redarji planejo kakega dne v prostore kakega našega človeka, aretirajo ga in odpeljejo v zapor. Čez nekoliko dni ga zopet izpuste. Toda ko pride domov, najde vse premetano in oplenjeno. Seveda se pritoži na oblast, toda ta odgovori: Vi, Poljaki, imate meščansko gardo, vprašajte njo. Ko smo bili pod Avstrijo, je bilo drugače.

V trgovinah se je vse podražilo, zlasti v času, ko je dospela znatna posadka, ki je utrjevala mesto proti zapadni in vzhodni strani. O teh delih ni posebnega povedati: ni drugega nego nekoliko globlji okopi krog mesta. Ko je bila ta posadka kot rezerva odposlana v boj proti avstro-ogrski vojski, ki je bila prodirala od Karpatov, so v mestu nastale normalne razmere, saj kar se tiče cen.

Na cestah v Lvovu ni več prejšnjega veselega življenja, ki je na poseben način odlikovalo to mesto. Veliko mrtvilo se je zgrnilo nad mestom. Pa tudi drugače biti ne more, ker za vsakim Poljakom in Ukrajincem postopa orožnik ali policaj. Na vse se najstrožje pazi, za vsako glasnejšo besedo mora biti človek pripravljen dati odgovor. Pred kratkem se je po mestu šepetal, da je nekoliko ljudi obsojenih na smrt. Kdaj imajo biti usmrčeni in kje, nihče ni vedel. Vedelo se je samo, da je bilo izrečenih nekaj smrtnih obsodb.

Od poljskih listov izhajajo v Lvovu: »Slowo Polskie«, »Gazeta Wicczorna«, »Kurjer Lwowski« in »Wiek Nowy«, od ruskih pa »Prikarpatskaja Rusj« in »Wojenoe Slowo« (Vojni list). Večinoma se vsi ti listi drže zelo rezervirano, samo »Slowo Polskie« ostro nastopa proti Avstro-Ogrski in za Rusijo. V tem listu se čuti močna antisemitska smer. Ako se po pisanju teh listov sodi mišljenje in čustvovanje prebivalstva »lvovske gubernije«, potem se pride samo do tega zaključka, da pravo mišljenje ne pride na dan, kar je spričo silnega zatiranja popolnoma razumljivo. Pravega mišljenja se ne pove glasno, niti se ne šepetá, marveč ostane skrito.

Od vseh navedenih listov prinaša največ vesti »Slowo Polskie«, ki ima zveze z gubernatorstvom in dobiva vojne in druge vesti neposredno od petrograjske brzojavne agenture. V tem listu se Nemci označujejo za »Prusake«; cele strani so polne poročil o grozovitostih nemške armade. Pri sebi imam eno številko tega lista. (Ujetnik je res potegnil iz žepa »Slowo Polskie«, katerega mu pri preiskavi slučajno niso bili odvzeli.) Lahko se prepričate, da govorim resnico. Ta list je vse drugo, samo dostojen ni; napada vse, kar ni ruskega, z eno besedo: pravi ruski list.

Na vprašanje nekega dunajskega časnikarja, kakšno je razpoloženje na Ruskem Poljskem, je ujetnik odgovoril: Pri nas? Jako apatično.

Nato je prispela straža in ujetnik je moral dalje.

Veropoved nevernika.

Pretrsljivo vero je izpovedal vsega-mogočnemu Bogu francoski svobodomislec Lavredan, ki je večkrat prejšnje čase za-

smehaval vero v Boga in jo oblival z lugom svojega frivolnega zasmehovanja. Piše:

Zasmehaval sem vero in sem mislil v sebi, da sem modrijan. Svojega smeha se nisem več veselil; videl sem, da krvavi Francija in da plaka. Stal sem na cesti in sem videl vojščake: Veseli so šli v smrt. Vprašal sem jih: »Zakaj ste tako mirni?« In pričeli so moliti: »Verujem v Boga!« Štel sem žrtve svojega naroda in videl sem, da so jih sprejeli z molitvijo. Jasno mi je postalo, da je le še bolj tolažljivo poznati večno domovino, ki sveti v ljubezni, kadar preveva svetno domovino sovraštvo. To spoznanje je veda, veda otrok, otrok pa nisem več. To pomenja moje uboštvo in zato zmrzujem. Obupati mora narod, ki čuti bolest Francije, obupati, če ne veruje, da se bolest na zemlji izpremeni v nebeški blagor. Kdo, če nima vere, more upati, ko se vse podira? Ni li vsakdanje delo muka, ni li vse dobro nesmisel, če ne verujemo?

Stojim ob francoskih krvavih rekah, vidim sveto vodo solza. Obupavam. Stara žanica iz Bretagne, ki so ji izkpraveli na bojišču sinovi, ki je vsled solza oslepela, moli svojo »Češčeno Marijo« pred Mater Božjo 7 žalosti, katere srce je prebodeno z meči in se smehlja, udano se smehlja. Kako se te ženice sramujem! Kako strašne in pekoče so rane ljudstva, v katerem ne teče niti kapljica tistega čudotvornega, oh, ne smem ga imenovati, bil je tako dober in jaz tako hudoben. Kaj postane iz Francije, če bi njeni otroci ne verovali, če bi njene žene ne molile! Artiljerija tistih, ki zaupajo v Boga, bo v tej vojski zmagala. Preteklost Francije je velika. Bila je to Francija, ki je verovala. Sedanjost Francije je turobna. Tista Francija to čuti, ki več ne veruje. Postane li bodočnost boljša? Le z božjo roko, le z pomočjo Boga.

»O, ljudstvo mrtvih pokriva poljanjo. Kako težko je, da na tem narodnem pokopališču ostane še človek brezverec! Varnal sem sebe in Vas, ki ste čitali moje knjige in ste prepevali moje pesmi. Bila je zmošta, blodnja, divje sanje! Vidim smrt in kličem življenju. Oborožene roke ustvarjajo smrt! Sklenjene roke ustvarjajo življenje! Francija, Francija, povrni se zopet k veri svojih najlepših dni. Kogar zapusti Bog, je izgubljen. Ne vem, če jutri še živim. Svojem prijateljem pa moram povedati: Lavredan se ne upa umreti kot bogotajec. Ne strašim se pekla, a misel me tlačí, da živi Bog in ti si oddaljen od njega. Visoko se veseli moja duša, ker sem smel doživeti uro, v kateri sem mogel klečoč reči: Verujem, verujem v Boga, verujem, verujem! Beseda je jutranja pesem človeštva. Kdor je ne pozna, živi v strašni temi.

Najradikalnejši francoski listi ponatisujejo to izpoved francoskega Nietzscheja brez vsake opazke. Zdi se, da je po svoje vojska tudi apostol.

Vojska z Rusi.

Vojaški sotrudnik graške »Tagespost« piše o položaju na severu: V bojih na Rusko-Poljskem še nikjer ni padla odločitev. Nemški napad pri Loviču je bil tako uspešen, da bo najbrže ugodno vplival na nadaljnji razvoj dogodkov. Proti ruski armadi se sedaj pripravlja veliki udarec. Podrobnosti se še ne morejo poročati.

Na južnem Poljskem so bili ruski napadi na naše postojanke pri Wolbromu in Pilici odbiti. V splošnem je pa tam polžaj že nekaj dni skoro nespremenjen. V Galiciji oba nasprotnika očitno čakata na razvoj bojev na Rusko-Poljskem. Posamezne ruske napade so naše čete odbile.

Na obeh straneh prelaza Dukla v Karpatih proti Homoni vpadle ruske sile — približno poldrugi ali celo dva armadna zbora — so bile poražene in so se morale s težkimi izgubami umakniti. Naše čete jih zasledujejo, zato je najbrže pričakovati nadaljnjih bojev.

O bojih pri Homoni so došle še naslednje podrobnosti: V četrtek v Homono vpadle ruske čete so se hotele hitro umakniti, pa so jih naše čete ustavile.

Več dni so se vršili najljutejši boji, dokler se končno poražena ruska armada ni pričela umikati proti zahodu. Sedaj je pa nastopila za ruske sile katastrofa: Na stotine mrtvih in ranjenih pokriva dosedaj bojišče, kjer so se, kakor smo že poročali, udali celi oddelki. Homona je nepoškodovana, le kakih 30 hiš je upepelila ruska granata.

Krakovski »Czas« piše o ruskem porazu pri Loviču in Lodzu: Depeša nemškega glavnega stana ne podaja iz tega fakta nobenih posledic, posledice nam same stopajo jasno pred oči. Nobena, tudi po številu najsilnejša armada ne more mirno prenesti tako ogromnih izgub, kot poroča nemška depeša. Vsak čas se mora zlomiti ofenzivna sila ruske številne premoči. Vojska bi se še mogla spremeniti v pozicijsko vojno — toda le v slučaju, če se Rusom pri sedanjih atmosferskih pogojih in pa pri silnem navalu nemške armade posreči hitro si zagotoviti podlago za tako bitko: primerne utrdbe v zemlji. Ako za to zmanjka časa, more že v najbližnjih dneh umaknitev postati nemogoča. Pokazalo se je zopet, da jim je večja armada toliko nadležnejša, zlasti na razmeroma majhnem prostoru. Ali sploh zmore cela dolga linija ruske armade, shraniti se še enkrat brez katastrofe za varšavske okope? Ako ne zmore, more priti nad njo pogrom, kakršnega zgodovina še ni videla.

Na drugih delih fronte v kraljestvu, kot pravi nemško poročilo, so je bitka že spremenila v pozicijsko. Toda tudi tu more imeti ta značaj le toliko časa, dokler se ne odloči ogromna zmagah obeh armad pri Loviču in Lodzu. V slučaju, da bi bilo rusko središče in desno krilo poraženo, bo tudi levo krilo prisiljeno, da hitro zapusti obrambne pozicije in iskati bo moral rešitve v umikanju proti Deblinu (poljsko ime za Ivangorod).

Zakaj hočejo Rusi sedaj po prelazih v zapadnem delu Karpatov (Beskid) na Ogrsko, je »Czas« mnenja, da so vražnik upošteva rusinsko prebivalstvo komiteta Ung in slovaško komiteta Zemplin, katerega glavni kraj je Satoralja Ujhely. Ujhely je železnično zvezano z Galicijo (s Sanokom); prelaz je visok 700 metrov.

× × ×

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 30. novembra. Uradno.) Na vzhodnopruski meji se je z velikimi izgubami ponesrežil napadalni polk ruske vojske, ki je napadel na nemške utrdbe vzhodno od Darkehmena. Ostanek napadalcev, nekaj častnikov in 600 mož smo ujeli. Južno od Visle so imeli naši protinapadi, o katerih smo včeraj poročali, znatne uspehe. 18 topov in 4500 ujetnikov je bil naš plen.

Na Južnem Poljskem se ni nič posebnega pripetilo.

POLOŽAJ NA NAŠI SEVERNI FRONTI OSTAL NEIZPREMENJEN.

Dunaj, 30. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglša opoldne: Na severu se ni na naši fronti nič bistvenega pripetilo. — Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

KAJ JE NA POROČILIH O VELIKI RUSKI ZMAGI?

Graški listi poročajo: Genf, 30. nov. Medtem ko po angleških in italijanskih virih poročajo francoski listi iz vzhodnega bojišča, da se je bitka pri Lodzu razvila v odločilno rusko zmagah, pri čemer je postalo okoli 50.000 Nemcev za boj nesposobnih, ne omenja zadnje poročilo »Agence Havas« o vsem tem ničesar. Zadovoljuje se s sledečim poročilom: »Neko oficijelno poročilo potrjuje, da je ruska protiofenziva med Vislo in Varto nemške zbornice, ki so prodrli proti vzhodu do Brzezina, spravila v skrajno težavno situacijo.« Uradnega ruskega poročila zadnje noči ni bilo.

ITALJANI GLEDE NA »RUSKE« ZMAGE PREVIDNI.

Basel, 23. novembra. »Baseler Nachrichten« (posneto po graških cenzuriranih listih) poročajo iz Milana: Vsa peterburška poročila »Matina« objavlja od danes naprej »Corriere della Sera« ne z izrecnim pridržkom, da visokih števil nemških ujetnikov uradna ruska poročila ne potrjujejo.

PROTI IZMIŠLJENIM RRUSKIM ZMAGAM.

Kodanj, 29. novembra. Iz Peterburga se poroča: Ruski generalni štab je izdal komunique, v katerem svari proti pretiranim poročilom o ruskih zmagah med Vislo in Varto, ki vsa izhajajo iz zasebnih virov. Previdno naj se presojajo vsa neuradna poročila. Nemški sunek na levi breg Visle se sicer ni posrečil, a boj še ni končan in se mora še čakati na končni uspeh.

ANGLEŠKE LAZI O HINDENBURGOVI ARMADI.

»Pester Lloyd« prinaša naslednjo brzojavko iz Berlina: Angleška lažnjiva poročila, da je Hindenburgova armada ogrožena, so najboljše ovržena z dejstvom, da je nemški cesar odpotoval na vzhodno bojišče. Očividno so tam v teku dogodki, katerim bo zelo koristila navdušujoča navzočnost cesarja. Poročila prihodnjih dni z vzhodnega bojišča smemo pričakovati z največjo napetostjo in z zanimanjem.

»Lokalanzeiger« piše: Značilno je tudi, da so pozvani k Hindenburgovi armadi vojni poročevalci, ki so čakali na ta poziv že več tednov.

ANGLEŠKO POROČILO.

Kodanj, 30. novembra. Iz Londona brzojavljajo: Kljub neprestanim poročilom angleškega dopisnika iz Peterburga o ruskih zmagah na Poljskem se pojavlja med angleškim prebivalstvom nepotrpežljivost, ker je odločilna zmagah Rusov, o kateri so že ponovno poročali, doslej izostala.

× × ×

ODMEV Z BOJNEGA POLJA PRI KRAKOVU.

»Nowa Reforma« piše: Dva dneva sta, kar je umolnil mogočni odmev topovskih strel, ki je nekaj dni donel od severa v Krakov. V bližini Krakova besneča velika krvava bitka se je dokončala čez mero ugodno za naše orožje, ki je Ruse z ogromnimi izgubami vrgla nazaj. Kot so pripovedovali ranjenci, je boj strastno dan in noč divjal. Pogosto je na posameznih mestih prišlo do silovitih napadov na nož za posamezne pozicije. V teh bojih so se po velikem junaštvu odlikovali poljski polki, ki so z noro drznostjo med točo krogel drli kot Samum smrti v strašni napad na nož.

Ravnatoko se je nenavadno junaško odlikovalo tudi naše topništvo, ki je s svojim smrtonosnim in dobro namerjenim ognjem podpiralo delo pehote in naposled skodelico zmage nagnilo na našo stran.

Neko našo baterijo je dolgo časa obstreljevala ruska artiljerija. Naši topovi, doslej živo temu ognju odgovarjajoč, so naenkrat utihnili. Nedolgo potem so korakale proti naši bateriji dolge ruske vrste, hoteč jo vzeti v napadu. Navzoči poveljnik baterije je ukazal kar najbolj mirno prenesti fronto topov in čakati. Ko so ruske vrste prišle na oddaljenost 400 korakov, je baterija otvorila pekleniski ogenj granat, ki je vrste valedih se Moskalov ne mislelih na prevaro, polagal na tla drugo poleg druge.

Po ponesrečenem napadu, je polkrog trupel obkroževal baterijo, ki je mirno stala na svojem mestu.

Rusi so v bitki pod Krakovom imeli velikanske izgube pobitih in ranjenih, ki so bili obnem z zdravimi ujetniki prepeljani v Krakov in odtod v notranjost monarhije.

RUSKI UJETNIKI.

»Nowa Reforma« poroča: Skupine ruskih ujetnikov, zajetih na bojnem polju v krakovski okolici so zdaj vsakdanja prikazen po mestnih ulicah. Vsako uro je skoro lahko videti manjši ali večji transport pešcev ali konjenikov, ki pod eskorto korakajo v krakovske vojašnice. Včeraj popoldne je bil pripeljan na Rajsko ulico večji transport ujetnikov, zajetih v okolici Bochni. Bili so večinoma Nemci z baltiškega obrežja, ki služijo v ruski armadi.

NADALJNA EVAKUACIJA KRAKOVA.

»Czas« poroča: Precejšen del prebivalcev mest Krakova in Podgorce mora se zapustiti mesto. Lastniki hiš v Krakovu in Podgorci, v katerih prebivajo za tri mesece z življenjem nepreskrbljeni, oziroma taki, ki nimajo posebnega dovoljenja, da smejo ostati v trdnjavi, bodo pri prihli kaznovani z denarno kaznijo. Ako bi ne mogli plačati, bodo pa aretirani in odstranjeni iz trdnjave.

Razen tega opominja vodstvo trdnjave prebivalstvo, da stanovalcem mestnih okrajev v slučaju popolne evakuacije predmestij ne bo dovoljeno stanovati v centru mesta.

IZ OBLEGANEGA PRZEMYSLA.

Iz obleganega Przemysla je došel po letalcu naslednji cenzurirani list: Drugič obkroženi polni poguma pričakujemo vsak trenutek zopetnega napada na trdnjavo. Polni junaške odločnosti smo odločeni z nova poraziti sovražnikove sile. Razpoloženje posadke je naravnost sijajno. Zbiramo se vsi kot en mož pod zastavo komandanta.

HRABRI LEGIONASI.

Krakov, 30. novembra. »Nowa Reforma« poroča, da so se bojev ob reki Dunajec udeležili tudi bataljoni prvega legionskega polka. V teh bojih se je posebno odlikoval legionski oddelek 60 mož. Ko so se v terek v okolici Dobra pojavile ruske patrulje, so preiskale ozemlje in se nato zbrale v Jurkowu. Bilo je 100 kozakov in 50 pešcev. Nekaj ur nato je odrl od Kasine sem gori omenjeni legionski oddelek, ki je izvolal sovražno postojanko in se pripravil na boj. Rusi so bili v Imkoku obkoljeni in po večini pobiti. Ostanek se je moral udati.

× × ×

BOJI V KARPATIH.

Graški cenzurirani listi poročajo po »Az Estu«: Del Karpatov so prekoratili odeske in kijevske čete in Besarabci, ki so večinoma Rumunci. S karpatskih gora odpošljajo uro za uro večje ujetniške transporte v notranjo Ogrsko. Ujetniki pripovedujejo, da so besarabski Rumunci komaj čakali prilike, da se udajo našim vojakom. Cele besarabske stotnije so pometale puške proč, ko so se približale naši črti. Veliko ruskih vojakov je v hrbet ranjenih. Njih častniki za fronto stelajo na nje, če ne gredo naprej. Tudi strojne puke postavljajo Rusi za četami, da jih tako gonijo naprej. Po »Pester Lloyd« poročajo cenzurirani graški listi: Boji ob meji so nekoliko vznemirili prebivalstvo. Višji stoliški predstojnik baron Wieland in njegov namestnik Neogrady potujeta z avtomobilom po stoli, obiskala sta tudi črto za našo fronto v Galiciji. Prepričala sta se, da ne grozi najmanjša nevarnost stoliči Szepes in stoliči Saros. Vsak dan poročajo častniki iz Galicije, da naše čete zmagovito prodirajo, sovražnik se pa umika.

RUSKI PORAZ V ZEMPLINSKI STOLICI.

Graški cenzurirani listi poročajo: Kakor vse kaže, so bili Rusi, ki so vpadli v zemlinsko stoličo, silno poraženi. Oddelki, ki so ostali v stoliči Ungher, so odrezali Rusom umikalno črto. Obkolili so Ruse in s topovi in s strojnimi puškami vprizorili strašno krvolitje med sovražnikom.

× × ×

ČASTITKE NAŠEGA CESARJA HINDENBURGU IN LUDENDORFFU.

Poznanj, 1. decembra. (Kor. ur.) Njegov Veličanstvo cesar in kralj Franc Jožef je poslal generalnemu maršalu Hindenburgu in načelniku generalnega štaba generalnemu poročniku Ludendorffu povodom njunega povišanja naslednji brzojavni častitki:

»Ljubi generalni maršal pl. Hindenburg! Globoko razveseljen, da Vam morem častitati k povišanju v najvišje vojaško dostojanstvo, za katero se imate zahvaliti milostivemu priznanju Vašega slavnega vodstva neprimerno hrabre vrhovne armade od strani Vašega vzvišenega vojne gospoda, čutim potrebo, da Vam izrazim mnogostransko utemeljeno spoštovanje, katero gojim do Vas Jaz in moja vojna moč. Jasnno, trdno in zvesto delujete v najtežjih bojih v neprestanem sporazumu z Mojo armado. Ta bo ponosna na to, da je bila kedaj z Vami tesno zvezana. Da ohranim Vaše slavno ime Svoji brambni sili kot blesteč zgled najvišjih vojaških uspehov, Vas imenujem za polkovnega imejtelja Moje pehotnega polka št. 69. Naj bi bilo neomajljivemu orožnemu po-bratimstvu Moje in nemške brambne sile usojeno, skupni pravični stvari v vztrajnih bojih izvojevati zmagah. Franc Jožef I. r.«

»Ljubi generalni poročnik pl. Ludendorff! K Vašemu povišanju, v katerem je izraženo najvišje priznanje Vaših sijajnih del od strani Njegovega Veličanstva, Mojega zvestega prijatelja in zaveznika, Vam najprisrčneje častitam. Vsemogočni naj Vam podeli moč, da boste mogli tudi v bodoče delovati na enako zgledni način in v priznani edinstvi z Mojim generalnim štabom ob strani Vašega slavnega vojskovodje. Franc Jožef I. r.«

ODLIKOVANJE GENERALA MACKEN-SENA.

Gdansk (Danzig), 30. novembra. Cesar Viljem je brzojavil generalu Mackensenu: 9. armada se je pod Vašim preizkušenim, varnim vodstvom zopet izvrstno vojskovala v težkih, a uspešnih bojih. Njena dela v zadnjih dneh ostanejo v zgodovini zabeležena kot svetli zgled srčnosti, vztrajnosti in hrabrosti. Izporočite to svojim izvrstnim četam z mojo cesarsko zahvalo, ki jo potrjujem tako, da Vam podelim red Pour le mérite in Vam dopošliem njegove znake. Bog ostani še nadalje pri Vas in pri naših zastavah. — Viljem I. R.

PRED ZASEDANJEM NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Berolin, 30. nov. (K. u.) Včeraj in danes se je državni kancler Bethmann-Hollweg posvetoval z voditelji strank glede na vojno sejo 2. decembra državnega zbora. O razgovorih, ki so bili strogo zaupni, poroča »Lokalanzeiger«, da smatra kancler splošen položaj kot ugoden. Položaj na zahodu je tak, da je izključeno, da bi se mogla prenesti vojska v Nemčijo; tudi na vzhodu je položaj popolnoma ugoden. Skleniti se more le mir, ki ostane trajen in ki odgovarja doprinešenim žrtvam na premoženju in na krvi.

GROF HERTLING V BERLINU.

Monakovo, 30. novembra. (Kor. ur.) Državni minister grof Hertling je v službenih zadevah odpotoval v Berlin.

Japonska v svetovni vojski.

Kristijanija, 30. nov. Listu »Temps« brzojavljajo iz Tokia: Japonski ministri predsednik grof Okuma je izjavil, da udeležba Japonske v svetovni vojski še ni končana z osvojitvijo Kiaučava. Nemčija mora računati s tem, da bo med vojsko še nadalje zadela ob japonsko armado in brodvje.

Razpoloženje v Italiji.

Rim, 29. novembra. V zbornici pričakujejo živahnih razprav glede na zunanjo politiko. Socialisti zavzamejo odločno stališče proti opustitvi nevtralnosti. Govor se celo o nameravani obstrukciji. Dvesto gimnazijcev, ki so se podali na izlet, so šli skozi mestni del San Frediano prepevajo domoljubne pesmi. Ljudi, ki so mislili, da prirejajo narodno demonstracijo, so pričeli živžgati in psovati. Ko so se vračali iz izleta, je množica metala na gimnazijce kamne. Gimnazijci so morali bežati v bližnje hiše in trgovine. Ranjenih je bilo osem do deset dijakov.

NEMŠKA POROČILA IZ ITALIJE.

Berolin. »Kölnische Volkszeitung« poroča: Nekaj dni sem se že zopet oglašajo nekateri laški hujskači. Pravijo, da Sonnino laško nevtralnost »drugace« razume, kakor Di San Giuliano. Rumunija da se pripravljajo, da izpolni »nacionalne aspiracije«. Zato da tudi Italija ne sme zaostati. Iz Avstrije si dajo poročati laži, češ da je položaj obupen in druge take neumnosti. Drugi zopet agitirajo, da grozi Tripolisu nevarnost od panislamskega gibanja in da se morajo Lah boriti ob strani Angležev. Eventuelno imenovanje kneza Bülowa za

Zemljevid k bojem na severu.

nemškega poslanika v Rimu odklanjajo, češ, da je imenoval eventuelni nastop Italije proti bivšima svojima zaveznikoma »zločin«. Seveda se meni laška vlada za te plačane hujskarije toliko, kolikor za lanski sneg. Italija ostane do konca vojne nevtralna!

ITALIJANSKA ARMADA.

Rim. Italija je svoje rekrute vpoklicala, tako da bodo vsi že ob Novem letu pri svojih polkih. Vpoklicani so tudi vsi mornariški podčastniki od letnika 1875. do l. 1881. 308 častnikov, ki so bili v dispoziciji, so vpoklicali k armadi.

NOV AVSTRIJI PRIJAZEN LIST V RIMU.

Rim. Znani zgodovinar in politik, bivši poslanec Crispi, ki je obelodanil politično zapuščino svojega strica Franca Crispia in izdal celo vrsto spisov o zgodovini trozvezne in strosoprazmne politike, prične izdajati dne 3. decembra dnevnik v Rimu. Nov list nosi naslov »Concordia« in hoče zagovarjati avstrijske koristi nasproti protiaustrijski agitaciji. Dnevnik izide prvič na dan otvoritve italijanskega parlamenta.

ITALIJANSKA KRIŽARKA V SIRSKIH VODAH.

Rim, 29. novembra. »Stefani« poroča: Izšlo je povelje, da se kraljevska ladja »Calabria« poda ob obale Sirije.

Vojska s Srbijo.

AVSTRIJSKE ČETE Z NASKOKOM VZELE SUVOBOR PRELAZ IN UJELE ZOPET 1224 SRBOV.

Dunaj, 30. novembra. (Uradno.) Z južnega bojišča se uradno poroča: Na južnem bojišču se boj dalje vrši. Včeraj smo z naskokom po hudem boju vzeli trdovratno branjeni Suvo bor prelaz, opirališče ceste Valjevo—Čačak. Bataljon 70. pešpolka se je pri tem posebno odlikoval. Tudi polki št. 16 in domobranski polk št. 23 so se v zadnjih bojih vnovič odlikovali. Včeraj smo ujeli skupno 1254 mož in zaplenili 14 strelnih pušk. V Užici smo dobili mnogo orožja in municije.

× × ×

Petrovaradinski pešpolk št. 70 je bil ustanovljen l. 1860. Odlikoval se je že izredno, ko smo okupirali Bosno. Polk nosi morsko zelene našive in rumene gumbje. Varaždinski pešpolk št. 16, ki je bil ustanovljen l. 1703, je že ob prvem vkorakanju v Srbijo septembra pridobil neminljive lavorike hrabrosti, ko so varaždinski fantje gororoki naskočili srbske postojanke. Domobranski zadrski pešpolk št. 23 je bil ustanovljen l. 1893. In se je v sedanjih vojski s svojo hrabrostjo že večkrat odlikoval.

OSTANKI SRBSKE DRINSKE DIVIZIJE POBEGNILI NA BOLGARSKO.

Solija. Vesti iz Carigrada poročajo, da je ostanek srbske drinske divizije, 2000 mož, pobegnil na bolgarska tla.

KRAGUJEVAC IZPRAZNJEN. — KRALJ PETER Z VLADO POBEGNIL V SKOP-LJE.

Graški konzurirani listi poročajo iz Budimpešte: Penziranje naših čet v Srbiji krepko napreduje. Posamezni oddelki naših čet se že nahajajo 50 kilometrov južno od Valjeva. Velik del zahodne Srbije se nahaja v naši posesti. Število ujetih Srbov in beguncev narašča vsako uro. Med sovražniki se vedno bolj širi malodušnost; nepopisno pa raste navdušenje med našimi, ki kar brez povelja napadajo sovražnika. Nočejo počivati, marveč dero kljub vremenskim neprilikam naprej, preveva jih čuvstvo končnega obračuna s sovražnikom. Srbsko prebivalstvo beži proti jugu; baje so Srbi izpraznili že Kragujevac. Kralj in vlada sta se baje že preselila v Skoplje.

ANGLEŽI O BOJH NA SRBSKEM.

Graški listi prinašajo: Dopisnik londonskega lista »Times« poroča iz Kragujevca: V okolici Lazarevca se je bila velika bitka, katere se je udeležilo po površni cenitvi okoli pol milijona vojakov. Avstrijci skušajo napraviti konec bojem na tem pozorišču; postavili niso v bojno črto nič manj kot pet armadnih zborov. Da more Avstrija te velike čete pogrešati na drugih bojiščih, ni samo presenetljivo, ampak spričuje obenem, kako veliko službo opravlja Srbija skupni stvari in kaže obsežnih naporov, katerih je Avstrija še zmožna, da bi pomnožila avstrijsko-nemške bojne sile proti zaveznikom, če bi bila Srbija vsled premoči in številnih topov poražena.

SRBI IZGUBILI SKORAJ TRETJINO ARMADE.

Kodanj, 30. novembra. Zaupnik srbskega ministrskega predsednika Marko Zemovič, ki biva v Petrogradu, piše v »Novem Vremenu«: Zakrivanje vičesar ne pomaga. Srbi so izgubili do

zdaj najmanj 100.000 mož, skoraj tretjino cele armade. To, kar grozi Srbiji, je stokrat strašnejše, kakor usoda, ki je doletela Belgijo. Srbija stoji pred nevarnostjo, da se popolnoma uniči. Tisti, ki mislijo, da bi se Srbiji pomagalo, če izpolni, kar zahteva Bolgarija, hočejo Srbiji zagotoviti le pogreb prve vrste, a danes je že tudi ta izhod zakasnel.

SRBSKO GOSPODARSTVO V VIŠEGRADU.

»Bosnische Post« poroča z dne 25. t. m. sledeče: Osem dni je že preteklo, odkar ni več v Višegradu srbske uprave in srbskega krajevnega poveljstva. Simpatični obmejni kraj je zopet v rokah naše vojske, civilne oblasti opravljajo zopet svojo službo in ni se nič več treba bati, da bi ta kraj zopet morali izprazniti. Sovražnik je popolnoma potolčen. Sedaj se šele vidi, kako so naši »dobri« sosedje gospodarili na naši zemlji. Celotno mesto, ki je že za časa prvih velikih bojev veliko trpelo, je po begu Srbov popolnoma opustošeno, kakor je to mogoče samo pod srbskim gospodarstvom. Lepo mesto je postalo pravo smetišče in srbsko krajevno poveljstvo, kakor tudi od njega imenovani župan — višegrajski čevljar Bogdanovič — se zdi, da so se zelo malo brigali za javno higijeno. Sedaj je mestni župan s svojimi prijatelji zbežal čez mejo in Višegrad ni nič več pod njegovo upravo. Svojo obrt bo menda nadaljeval v Srbiji, a Višegrad bo skoro očiščen in dobil zopet svoje staro lice.

CRNOGORCI V ČAJNICI.

Graški listi priobčujejo iz Sarajeva: »Bosnische Post« objavlja o izgonu Črnogorcev iz čajniškega ozemlja: Sovražnik je izpraznil Čajnico pred tremi dnevi. Ko preprode sovražnika še z višin, ki leže pri Čajnici, bo zopet v naših rokah še zadnji košček, ki ga je bil zasedel sovražnik. Čajnico je zasedel neki oddelk črnogorske armade, ki se je že tako udomačil, kakor da ne namerava Čajnice več zapustiti. Ko so svoj čas izpraznile naše čete Čajnico, je prišla v kraj črnogorska patrulja, ki je razglasila med bobnanjem, da morajo v eni uri priti v občinsko hišo vsi prebivalci, ker zasede kraj v imenu črnogorskega kralja novi poveljnik. Čez eno uro je vkorakal z malim oddelkom neki črnogorski stotnik, ki je nagovoril ljudi in jim zatrjeval, da so prišli Črnogorci kot prijatelji naroda, ki naj zato uboga črnogorske oblasti. Za svojo dolžnost smatra, da prebivalstvu »nove črnogorske občine« prečita brzojavke o bojnem položaju. Z litografirane lista je prečital »najnovejša« poročila, da so že zasedli Rusi Dunaj, Budimpešto in Berolin, Francozi pa Kotor, Dubrovnik, Mostar in Trebinje. Prebivalci so bili na to pozvani, naj svoja živila prinesejo v občinsko hišo, kjer jih je prevzel neki proviantni častnik in jih spravil v skupnem skladišču prepustivši vsaki rodbini od vsake vrste sočivja in žita za 10 kg.

SRBSKI GENERAL BOJOVIĆ UPOKOJEN.

Dunaj, 30. novembra. (Kor. urad.) Korespondenca Wilhelm poroča: General Bojović, poveljnik I. srbske armade je radi svojega umikanja upokojen. Na njegovo mesto je imenovan general Misić.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 30. novembra. (Uradno.) Z zahodne fronte ni ničesar poročati.

× × ×

Genj, 29. novembra. Francoski listi poročajo: Veliki udarec, ki ga nameravajo Nemci obnoviti proti francoski črti Nieuport—Ypern, se izraža v velikih smotrenih pripravah, v katerih se lahko spozna znatno postopanje Nemcev. Močne artiljerijske postojanke so razpostavljene na vseh točkah obrežja, da odbijejo morebitne napade bojnih ladij. Ob bregu Ysere je sovražnik močno utrdil svoje postojanke in si ustvaril važna opirališča za silovite napade pehote, ki ji je naložena težka naloga, da predere francosko črto. Vse je dobro pripravljeno. Pri zavesti moči, ki jo imajo Nemci, ni izključeno, da istočasno poizkusijo udariti na Severnem morju in v Kanalu.

Uradno francosko poročilo.

Pariz, 29. novembra. Uradno francosko poročilo, izdano včeraj popoldne ob 3., izvaja: 26. novembra so sovražnikovi topovi povsod bolj počasi streljali. Dva napada pehote na utrjena mostova, ki smo ju zgradili južno od Dixmuidena na desni breg Ysere, smo lahko odbili. Na ostali fronti se ni podvzela nobena akcija, ne od Belgije do Aisne, ne od Aisne do Champagne. Ko so častniki nevarnih držav obiskali Reims, so ga Nemci precej živahno obstreljevali. V Argonih so vsled napadov pehote bili vzeti nekateri strelski jarki, ki smo jih zopet zavzeli. Teh bojev se

niso udeleževali oddelki, ki bi bili dosegli moč bataljonov. Izgubljeno in zopet osvojeno ozemlje ni nikdar presehalo 25 metrov. Z višin ob Maasi in iz Vogez ni nič novega.

Napad na Arras.

Amsterdam, 30. novembra. (Kor. ur.) »Allgemeines Handelsblatt« poroča iz Londona 29. t. m.: »Times« poročajo iz Boulogna: Sodijo, da bodo podvzeli Nemci svoje bodoče napade v okolici Arrasa, kjer da so zbrali 700.000 mož, ki nameravajo najbrže skozi Arras in Lille priti do morskega obrežja.

Angleži izpraznjujejo Armentieres.

Pariz, 30. novembra. (Kor. urad.) Angleške vojaške oblasti, katerim je podrejen Armentieres in Hazebrack, so razglasile, da prebivalci, ki so zapustili Armentieres, od 27. novembra nadalje ne smejo zopet v mesto. Primanjkuje namreč živil, dasi je pet šestin prebivalstva zapustilo mesto.

Boji ob flandernskem obrežju.

Amsterdam, 29. novembra. »Telegraf« poroča iz Suisa: Na fronti se bije hud boj. Od treh zjutraj danes grome topovi. Posebni vlak je odpeljal iz Heysta v Bruselj begunce, ki so se nahajali na obrežju. Včeraj je eksplodiralo ob obrežju radi viharja več min. Nemški letalci so metali bombe na Poperinge, ki leži 10 km zahodno od Yperna. Angleški letalci so preleteli severno obrežje. Dünkirchen je vsled bomb, ki so jih metali letalci, zelo trpel. Pristanišče je zaprto za vse civiliste.

Belgijski kralj nevarno ranjen.

Bruselj, 30. novembra. Kralj Albert je bil v bojih ob Yseru na roki nevarno ranjen. H kralju so pozvali bruseljskega kirurga Debageja.

Granate nad mestom Reims.

Amsterdam, 28. novembra. Dopisnik »Telegrafa« je obiskal Reims. O obisku poroča: Sedim v hotelu; kar se razpoči ob 2. popoldne kakih 200 metrov proč nemška granata. Natakari pravi, da so ubiti trije meščani. Čez nekaj minut se razpoči pred hotelom druga granata, nato so se pa celo popoldne neprestano vsinavale granate. Nekemu delavcu je odtrgala granata nogo, drugega je ranila na glavi. Hip pozneje pade granata v neko kavarno, ki jo popolnoma uniči. Štiri granate padejo neposredno pred katedralo. Prebivalstvo občudujem. Dela, kakor da se nič izrednega ne dogaja. Mesto izgleda žalostno; celi mestni deli so opustošeni, tudi katedrala je močno poškodovana. Kakor po čudežu je ostal nepoškodovan pred katedralo mali spomenik Device Orleanske.

Nemci pred Verdunom.

Genj, 30. novembra. Poostrene odredbe francoske vlade proti osebam, ki razburjajo ljudstvo, se kažejo tudi v tem, da se je v strogo cenzuriranih poročilih dopisnikov iz Verduna in okolice smelo prineesti le to, da so Nemci v posesti zgornjega dela Argonskega gozda in da stoje 15 km pred Verdunom.

Zmota Angležev.

Kristianija, 30. novembra. (Kor. urad.) Norveški ribiški parnik »Nestor«, ki ga je zaplenila neka angleška bojna ladja, češ, da je pod nevtralnno zastavo severno od Irske polagal nemške mine, je last neke norveške družbe, katere glavica je večinoma v angleških rokah. Zato pač ne more biti govora, da je polagal za Nemčijo mine.

Angleške ladje ob belgijski obali.

Rotterdam, 30. novembra. V petek so angleške bojne ladje zopet obstreljevale belgijsko obal. Sumi se, da so Angleži nameravali izkrcati svoje čete.

Belgijska vojna dača znižana.

Berolin, 29. novembra. Belgiji se je vojna kontribucija z ozirom na težavni položaj končno znižala na 375 milijonov frankov. »Banque societé generale« je pooblaščen, da s podporo drugih bančnih zavodov izda bankovcev za 429 milijonov frankov. Od tega zneska preide 375 milijonov v nemško upravo.

Joffre odlikovan.

Dunaj, 30. novembra. Iz Pariza poročajo, da se je predsednik republike Poincaré podal v glavni stan, da izroči generalisimu kolajno za vojaške zasluge. Poincaré je ob tej priliki v dolgem govoru proslavil zaslužno delovanje Joffrejevo, njegovo metodo in preudarnost.

20 milijonov vojnih stroškov za Kanado.

London. (Kor. urad.) Poroča se, da je dovolila vlada avtonomnim kolonijam sledeče pridužje: Kanadi 12 milijonov, Avstraliji 18 milijonov, Južni Afriki 7 milijonov in Novi Zelandiji 5.250.000 funtov sterlingov. Vojne stroške Kanade cenijo na 20 milijonov.

Francoske izgube.

Neki švicarski list poroča, da so znane francoske izgube do 1. novembra 130.000 mrtvih, 370.000 ranjenih in 167.000 ujetnikov.

Grška odklanja snubljenje trojnega sporazuma.

Carigrad, 30. novembra. (Kor. urad.) »Tasvir-i-Efkiar« poroča: Grška je odklonila vse predloge trojnega sporazuma, da naj napove Turčiji vojsko in hoče vse difERENCE s Turčijo prijateljsko urediti.

Zeppelin na Češkem.

Praga, 1. decembra. »Prager Tagblatt« poroča: Uradno se razglašja, da bodo prihodnje dni imeli Zeppelinovi zrakoplovi poizkusne polete iz Saskega na Češko v južno gorovje.

Novembrova obletnica!

Pod tem naslovom piše »W. Kurjer Polski« k obletnici poljske vstaje. Kako zatrepčejo vsa poljska srca ob zvoku teh besedi! Koliko zlatih zvokov zmagovalstva je v jeklenem odmevu starega boja, koliko mogočnih pošepetov purpurnih kril vojne slave!

Danes po snežnobelih prežalostnih poljanah Galicije in kraljestva zopet oglašajo vzdihujoče vojne trombe našim bratom, našim očetom, našim prijateljem »dan krvi in slave«. Danes zopet po motnih potih naših bednih vasi, po katerih koraka sužnost, po težkih ulicah naših mest, po katerih stopa svinčena bol — danes zopet kot živ plamen, beži ognjeno — stopa Nike Moch-nackih.

Zato tembolj, tem silneje, tem globlje trepeče naše srce v pričo velike prešlosti, kot »srce sina ob grobu roditeljev« — zato tembolj hoteče posegajo naše zrenice v temno prišlost, iz katere drevi na nas historija, zato se tem ponižneje klanjajo naša čela pred velikim trenutkom. Čast Nin in slava!

Dunajski poljski društvi »Biblioteka polska« in »Strzecha« priredita dne 30. novembra v koncertnem domu obletniški večer v spomin novembrove ustaje l. 1830. Odlični poljski dramatični umetniki in umetnice se udeležijo s sodelovanjem te tipke slavnosti, ki pa vendar v trpljenju srca dviga.

Razna poročila.

SESTAVA RUMUNSKE ZBORNICE.

Bukarešt, 30. novembra. (Kor. urad.) Poslaniška zbornica je izvolila zopet za predsednika Phenecideja, senat pa Basil Missira.

KITAJSKA NAPOVE JAPONSKI VOJSKO?

Bukarešt. Tukajšnji listi poročajo iz Londona, da se boji Anglija vmešanja Kitajske v svetovno vojsko v škodo trojnega sporazuma. Po poročilu angleškega poslanika v Tokiu so se odnošaji med Kitajsko in Japonsko po zavzetju Tsingtava tako poslabšali, da se nahaja Kitajska pred napovedjo vojske Japonski.

PROTI MIROVNIM VESTEM.

Kolin, 30. novembra. »Kölnische Zeitung« prinaša najbrže inspirirano brzojavko iz Berlina z ozirom na mirovne vesti, ki so se zadnji čas pojavile: »Vsaka razprava o miru je zaenkrat popolnoma odveč. Vojaški, finančni in gospodarski položaj osrednjih velesil je tak, da za sklep miru stvarno ni nobenega povoda.«

MORATORIJ NA OGRSKEM ZOPET PODALJŠAN.

Budimpešta, 30. novembra. (Kor. ur.) Uradni list objavlja danes četrto odredbo kraljevskega ogrskega ministrstva, ki zopet podaljšuje moratorij.

BRNO SLAVI CESARJEVO OBLETNICO Z DARILOM ARMADE.

Brno, 30. novembra. »Tagesbote« poroča, da je mestni svet sklenil, da 2. decembra mesto ne okraši z zastavami, marveč da daruje 4500 K vojakom iz brnskega nadomestnega okraja.

PODPISOVANJE VOJNEGA POSOJILA.

Brno, 30. novembra. Moravska deželna zavarovalnica je podpisala 1 milijon vojnega posojila.

40.000 NEMSKIH UČITELJEV V VOJSKI.

Med nemškimi učitelji jih je 40.000 na bojišču. 3000 je med njimi častnikov ali pa nadomeščajo častnike. Do začetka novembra je padlo približno 900 učiteljev.

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA V SRBIJI.

Pri postaji Lapove je zadel osebni vlak v vlak, ki je vozil ranjence. 300 ranjencev je bilo takoj mrtvih, 500 pa nevarno poškodovanih.

POROČILA O KOLERI.

Dunaj, 30. novembra. (Kor. urad.) Sanitetni oddelk notranjega ministrstva poroča: Na Dunaju so se pojavili 3 slučajji azijske kolere, 2 na Čedkem.

2 na Moravskem, 3 slučaji v Opavi in 1 slučaj v Krakovu.

RUSKA PRIZADEVANJA ZA NOVO BALKANSKO ZVEZO.

»Münch. Neueste Nachrichten« poročajo iz Berlina: V italijanskih listih se iznova trdi, da se ima pod vodstvom Italije osnovati nova balkanska zveza, kateri bo pristopila tudi Bolgarija in ki bo obrnjena proti Turčiji in centralnim državama. Res je, da se z ruske strani z vso silo dela v tem pravcu. Kolikor pa nam je znano, ni ta ruski načrt doslej našel odziva ne v Italiji ne na Bolgarskem. Zdi se, da imata bolgarski kralj in vlada malo volje za to, da bi svojim dosedanjim izkušnjam z ruskim zavezništvom dodala še novih. V bolgarskem sobranju je pač opozicijska manjšina, ki je naklonjena ruskemu šepetanju, a mislimo, da se iz te manjšine ne bo tako kmalu razvila večina ali da bi ta manjšina že sedaj mogla dobiti odločilen vpliv na bolgarsko zunanjno politiko.

VSTAJA BUROV.

»Reuter« poroča: Kapitan Wallis se je peljal z oklopnim vlakom »Trafalgar« po črti Reitz-Frankfort. Pri Reitzu so izkušali Buri vlak vreči s tira. Vnel se je boj. Buri so bili odbiti. Angleži razpolagajo zdaj s tremi oklopnimi vlaki.

POSŁANSTVO CAILLAUXA V BRAZILIJU.

Francosko trgovsko ministrstvo v Bordeauxu je v oficijelnem komuniqueju natančneje označilo naloge bivšega ministra Caillauxa, ki je bil poslan v Brazilijo. Kakor poročajo francoski listi, je bil Caillaux, ki je bil v početku vojne imenovan za glavnega blagajnika armade, dodeljen od vojnega ministrstva trgovskemu ministru, da bi izvršil neko misijo v Braziliji. Uradno poročilo pravi: »Gospodu Jožefu Caillauxu je poverjena gospodarska misija v Braziliji. Namen te misije je, dognati, v koliko so braziljski naravni produkti in surovine uporabni za prehranjevanje naše armade in za vojaške predmete. Ta misija se razteza tudi na fabrikate, ki sta jih doslej dobavljali Avstrija in Nemčija v Brazisurovine uporabni za prehranjevanje naše tovarne. To so predvsem: tkanine, porcelan, kemični izdelki vseh vrst itd.« Poslanstvo Caillauxa se končno tudi razteza na podmorsko brzajavno zvezo z Brazilijo in na izpremembe, ki se priporočajo v svrhu organizacije kabla, ki nas veže s tem delom Amerike, da nadomestimo nemško črto Tenerifa—Monrovia—Per-nambuco.

Turčija v vojski.

RUSI IN TURKI.

Carigrad, 1. decembra. Turški glavni stan poroča: Včeraj so se bili neznatni boji z Rusi na perzijski meji.

SUDANCI PRESTOPAJO K TURŠKI ARMADI.

Jaffa, 1. decembra. 200 Sudancev je prestopilo iz angleške v turško armado.

BOJ Z ROPARJI V TRIPOLISU.

Rim, 1. decembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Tripolisa: Kakor se poroča iz Naluta, je 28. novembra med tja odposlanimi četami in med močno roparsko četo prišlo do spopada. Roparji so bili vrženi nazaj. Italijanske izgube znašajo 6 mrtvih in 11 ranjenih, med njimi en častnik.

IZMENJAVA POBOČNIKOV MED AVSTRO-GRSKO IN TURČIJO.

Berlin, 29. novembra. Tukaj je razširjeno mnenje, da dobi v kratkem tudi Njegov Veličanstvo naš cesar, oziroma glavni stan turškega generala-pobočnika in da se pošlje avstro-ogrski general kot pobočnik v sultanov glavni stan.

TURŠKI ODLIČNJAKI SULTANU.

Carigrad, 30. novembra. (Kor. urad.) »Agence ottomane« izve na merodajnem mestu, da so vsi egiptovski odličnjaki poslali sultanu izjavo, v kateri ga zagotavljajo svoje neomajljive zvestobe in vdano-sti do kalifata.

ZAKAJ SE JE VRNIL MARŠAL VON DER GOLTZ V CARIGRAD.

Berlin, 30. novembra. (Kor. urad.) »Lokalanzeiger« piše: Von der Goltz je obljubil sultanu Abdul Hamidu, ko je zapustil turško službo, da se povrne v Turčijo, kadar ga bo Turčija potrebovala. Ob svojem zadnjem obisku v Turčiji 1. 1910. je svojo obljubo obnovil sultanu Mehmedu. Sultan se je zdaj obrnil na nemškega cesarja s prošnjo, da bi smel v vojski proti Rusiji in Angliji razpolagati z von der Goltzem, ki odpotuje te dni s svojim štabom in s svojimi pobočniki v Carigrad.

ARETACIJE NEMCEV V ODESI.

»Berliner Tageblatt« poroča, da so aretirali v Odesi nad 3000 Nemcev.

V Galiciji.

Cesta, držača na bojne poljane...

Sto, tisoč vozov je že šlo po njej in še danes mrgoli po njej sto, tisoč vozov na obeh straneh. Sredi ceste pa, ako je sploh mogoče, se udirajo avtomobili. Saj to ni več cesta, ampak razorana trata. Ponekod se udirajo kolesa do osi. A vozovi morajo naprej, naprej za vsako ceno. I za ceno marsikaterega konja ali voza... Težki avtomobili se vdirajo globoko v srce... Kaj pa to? Noga, da, človeška noga gleda iz razorane ceste, v njej je pokopan človek. Padel je v odprto zemljo, jamo, ničesar sluteč... njeno žrelo ga je požrlo in se zopet zaprlo nad njim... Le noga gleda iz ceste... Grob živega človeka na cesti...

Oj ti gališki plan... in pa ti ruska ravan... Ko se oziram na te... žalost mi lega v srce...

Novi grobovi...

Kraj gozda. Včeraj je divjal tod divji boj. Naša hrabra konjenica se je držala prejšnjaško. Mnogo jih je padlo, zadetih od sovražnikovih krogelj. Padli so, »kakor je velel domovine ukaz...« Preden je solnce poljubljalo zlato listje drevesom, so jih tu pokopali, in križi kažejo mesto zadnjega počitka po napornem boju... In kakšni križi? Tukaj dve navskriž položeni veji, tam dve trski... no, kar je bilo ravno pri rokah.

Ob čisti grobovi... križi iz slame, en kol navpik en kol počez in na vrhu vojaška čepica junakova!

Na vaškem pokopališču novi grobovi... Sedeset skupaj, grob pri grobu, vsi novi in ravno toliko majhnih križev, na belem lesu, imena in dan smrti junakov... In dalje za mestom, v katerega so leteli šrapneli in granate, orjaški skupni grob, za tisoč padlih vojakov sovražnikovih... Ti novi grobovi...

Oj ti gališka plan, in pa ti poljska ravan, ko se oziram na te, žalost mi lega v srce...

Requiem aeternam dona eis, Domine!

Naši junaki! Vaših grobov ne krasijo novi krasni spomeniki... Take imajo tudi — nejunaki, povsem navadni smrtniki... Vaše grobove pa dišijo pomniki preprostih križev, križev Kristusovih, križev ljubezni božje in ljubezni, ki ne vgasne v naših hvaležnih srcih!

»Tisoč jih pade na tvoji strani in deset tisoč na tvoji desni, k tebi pa se ne bo približal!«

Tako psalmist Gospodov...

Čast padlim.

»Videnskemu Denniku« se poroča iz Kremža na Dunavi: Kakor utegne znano biti, se bojuje sedaj en bataljon našega 84. pešpolka na južnem bojišču. Odlikoval se je že v boju pri Višegradu in je dobil za svojo srčnost 50 desetkronskih cekinov. Ko se je imela ta vsota razdeliti, je zahtevalo moštvo, da se znesek ne razdeli, ampak da se za rečeni denar postavi v Sarajevu spomenik padlim vojnim tovarišem.

Dnevne novice.

+ Zlati zaslužni križec s krono je podelil cesar okrajnemu tajniku gosp. Martinu Jeretin v Litiji ob priliki zaprosene upokojitve.

+ Ustanovitev velike nemške ljudske stranke. Poslanec Iro se zavzema za ustanovitev enotne velike nemške ljudske stranke, ki naj bi ji pripadali vsi poslanci, češ da se po vojski izpremeni ustava in da zadobi avstrijski parlamentarizem drugačno obliko. Tudi poslanci nemške narodne zveze se splošno z Irom strinjajo.

— Uradniki in delavci podjetij, ki izvršujejo dobave za oboroženo moč, ne smejo biti v zmislu zakona o vojskinci dajati vpoklicani v individualno službo izven svojega obrtovališča ne glede na to, če so pripadniki črne vojske, ali pa ne. — Kakor nam poroča gremij trgovcev, je c. kr. deželno namestništvo za Nižje Avstrijsko izdalo to važno naredbo.

— Silke »Ilustriranega Glasnika« št. 14. Prizori z naših bojišč. — C. kr. vojaško oskrbovališče v Banjaluki. — Razdejano obzidje nekega forta pri Antwerpnu. — Angleške indijske čete. — Veselo življenje v taboru. — Topničar med bojem. — Bolniška strelja. — Oklopi za varstvo proti kroglam. — Straže na bosansko-srbski meji. — Visoki častniki angleške indijske armade. — Franc Slana. — Poročnik Ivan Pavšič. — Ivan Bitenc. — Sinu-vojaku za Božič. — Pulj. — Dobro ukopani av-

strijski vojaki v bojni črti na Rusko-Poljskem. — Vojni poročevalci opazujejo razvoj bitke. — Zdravniki garnizijske bolnice na II. državni gimnaziji v Ljubljani. — Škofja Loka. — Jesenice. — Sibirsko mesto. — Vernih duš dan na bojišču. — Glavni topi turškega vojnega brodoma. — Rusko-turško bojišče. — V notranjščini srbskega šotora za od kolere obolele vojake.

— Pogreb ruskega vojaka v Gradcu. V ponedeljek so pokopali ob 3. popoldne v Gradcu četovodjo 179. ruskega pešpolka Vasilija Cirkavsk, ki je na rani umrl. Štirje ruski ranjenci so se smeli udeležiti pogreba. Prinesli so tri vence. Tudi avstrijski ranjenci so nabrali za venec in so se pogreba udeležili. Ruski vojak je bil pokopan v vrsti častnih grobov.

— Nesreča dveh črnovojnikov. Dne 29. novembra sta se peljala na izprehod četovodja J. Dietz, doma s Kočevskega, in konjski hlapec Jožef Kokalj, star 18 let, doma iz Predoselj pri Kranju, po cesti iz Bazovice pri Trstu proti Herpeljem. Ljudje so našli obadva ležati nezavestna na tleh v mlaki krvi. Kako se je nesreča zgodila, se ne ve; vendar pa se sodi, da so temu krivi preiskri konji in pa to, ker tukaj cesta preveč visi. Oba ponesrečenca sta bila vedno trezna, v svoji službi vestna in pridna, zato ju je vse moštvo ljubilo. O tej nesreči so obvestili poveljstvo 3. črnovojniške stotnije. Takoj se je podal oddelek moštva pod poveljstvom nadporočnika g. Bušiča na lice nesreče, da pomaga, kolikor je mogoče. Ponesrečenca so prenesli v Bazovico, kjer ju je nadporočnik g. Ertl s pomočjo sanitete za silo obvezal, nato pa je naročil avtomobil iz Trsta, kamor so ju prepeljali v bolnico. Zdravnik je pri Kokalju konstatiral smrt; četovodja J. Dietz se pa bori s smrtjo. Moštvo je ta nesreča globoko pretresla.

— Poljsko gledališče na Dunaju. »Wiendenski Kurjer Polski« piše: Misel otvoriti poljsko gledališče za gališko izseljenstvo na Dunaju se je uresničila, hvala neutrudljivemu delu in nenavadni energiji umetnice krakovskega gledališča g. Zofiji Czaplinski. 8. decembra se začne poljske predstave v dunajskem mestnem gledališču (Bürgertheater). Inauguracijska predstava bo Fredrova komedija »Dekliške obljube« (Sluby panienske). Nagovor bo imel g. dr. Tadej Rittner.

— Na Dunaju se otvori še en poljski gimnazij.

— Ukrajinski izseljenci na Dunaju imajo svojo šolo v osmem okraju.

— Koliko zasluži Dunaj od poljskih beguncev. Poljski poslanec Angerman je te dni napram nekemu časnika izjavil, da Dunaj zasluži od poljskih beguncev vsak mesec 1 milijon kron.

— Slovenski vojak umrl v Budimpešti. Poroča se nam, da je v bolnišnici v Budimpešti umrl za ranami, dobljenimi na severnem bojišču Ivan Zidarič, vojak 87. pešpolka. Zidarič je doma iz ormoškega okraja.

Ljubljanske novice.

Ij Povodom slavnega šestinšestdesetletnega vladanja presvetlega cesarja Franciška Jožefa I. bo jutri ob 10. uri popoldne v stolnici presvetli gospod knezoškof dr. Ant. Bon. Jeglič daroval pontifikalno sv. mašo, katere se udeležijo zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Ij Mirozov. Prigodom slavnosti 66letnega vladanja Njegovega Veličanstva bo šel danes zvečer ob 7. uri po ljubljanskih ulicah mirozov. Mirozov se pomika iz šentpeterske vojašnice po Slomškovi ulici, Komenskega ulici, Sodni ulici, Dunajski cesti, Franc Jožefa cesti, Bleiweisovi cesti, Rimski cesti, Vegovi ulici, Kongresnem trgu, Wolfovi ulici, Stritarjevi ulici, Pred škofijo, po Vodnikovem trgu, Kopitarjevi ulici, Resljevi cesti ter po Slomškovi ulici nazaj v vojašnico. Pred deželno vlado, pred deželnim dvorcem, magistratom in pred škofovo palačo se bo godba ustavila in odsvirala eno skladbo.

Ij Cesarjevo slavi. II. mestna deška ljudska šola bo praznovala 66letno vladanje Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja — kakor je bilo označeno, dne 2. decembra t. l. ob 9. v Trnovem. Učenci naj se zbero ob tri četrt na 9 pred šolo na Cojzovi cesti.

Ij Cvetlični dan za naše hlabre vojake. Dne 2. decembra bo Njegov Veličanstvo, naš presvetli cesar in gospodar, praznoval šestinšestdesetletnico Svojega vladarstva. Ta vesela obletnica daje dobrodošlo priliko, da dejansko izpolnimo svoje domoljubne dolžnosti do cesarja in države z deli ljubezni in prid tistim, ki so prizadeti od vojske. Nič lepše bi ne moglo ljubljansko prebivalstvo izkazati hvaležnosti svojemu vladarju, kakor če nakloni vrlim braniteljem domovine milih darov. Deželno pomožno in gospejno pomožno društvo Rdečega križa za Kranjsko in ljubljanski odbor vojnega oskrbninskega urada sta sklenila, posvetiti obletnico Njegovega Veličanstva na dan 2. decembra in prihodnjo nedeljo 6. decembra vojakom in v dosego plemenitega namena ta dneva prodajo cvetlic. Oba dneva bodo deklice vseh stanov in vseh strank ponujala v mestu cvetlice. Vsakemu bo seveda na voljo prepuščeno, koliko bo hotel dati za izročene mu cvetlice. Dohodek cvetličnih dni se bo oddal Rdečemu križu, vojnemu uradu in vojnemu oskrbninskemu uradu. Prodajalke, ki so se posvetile plemenitemu namenu, bodo imele za znak bel ščitek z belorodečo pentlo. Na ščitku bo napis: »Viribus unitis«, avstrijski orel in rdeči križ. Ljubljanci so vedno bili prvi, kadar je veljalo olajšati usodo našim vrlim vojakom in jih rešiti moreče skrbi za ženo in deco. Naj se torej tudi sedaj ob obletnici Njegovega Veličanstva in dne 6. decembra spomnimo tistih, ki v kruti zimi daleč od doma zvesto strážijo na bojišču ljubljeno domovino ter onih, ki so že krvaveli za cesarja in državo, vdov in sirot tistih junakov, ki so, zvesto izpolnjujoč svoje dolžnosti, žrtvovali svoje življenje na oltarju domovine. Vsak mali dar, bodi tudi skromen, se prav hvaležno sprejme.

Ij V ruskem ujetništvu se nahaja 30-letni trgovski sluga trdke Schuster iz Ljubljane, Matevž Štefe, rezervnik c. in kr. 17. pešpolka. Bil je v levo roko ranjen, potem pa ujet. O njem ni bilo od začetka vojske nobenega glasu in se je mislilo, da je že mrtev. Sedaj je pa pisal iz ruskega ujetništva v Kijevu.

Ij Zopet eden. V Kurganu v Sibiriji se nahaja v ruskem ujetništvu Franc Letnar iz Ljubljane.

Ij Draginja je začela vsled izrednih razmer povsod pritiskati. Tu več, tam manj in družinski očetje in matere imajo resne skrbi, kako bodo preživljali svoje. Nič manj samski siromaki zase. A tudi državniki in občine se resno posvetujejo in ukrepajo, kako bi odpomogli prebivalstvu. Kako je v Ljubljani, vemo vsi. V Zagrebu so pa nekatera živila še mnogo dražja, ko pri nas. Za ubožneže družine od vpoklicancev so v Zagrebu sedaj uvedli tudi javne kuhinje, kjer dobivajo vsak dan kosilo.

Novi ljuti boji na Flanderskem.

Rotterdam, 1. decembra. Na Flanderskem so se pričeli novi ljuti boji. Vsled viharja na morju je eksplodiralo veliko min. Dünkirchen je mnogo trpel vsled bomb, ki so jih metali zrakoplovci. Angleške ladje zopet obstreljujejo belgijsko obal. Angleški letalci so vrgli deset bomb v Brügge, kjer so bile ranjene tri osebe.

Francoska zopet kliče Japonce na pomoč.

Pariz, 1. decembra. Pichon kliče zopet Japonce v Evropo, češ, da je evropska akcija važnejša kot one v kolonijah.

Začasna vlada v Epiru odstopila.

Atene, 1. decembra. Začasna vlada v Epiru je odstopila. Svoj odstop utemeljuje s tem, da so vse grške želje izpolnjene z okupacijo grških čet in da je njena naloga končana.

Obsojeni nemški zdravniki v Parizu.

Pariz, 1. decembra. Drugi proces proti nemškim zdravnikom in strežnikom Rdečega križa se je končal. Obsojenci so dobili skupno 30 let ječe. »Martin« vsikla ob tej priliki; Razkrili smo čast Nemčije.

Najnovejše o Bolgariji.

SPREMEMBE V BOLGARSKI ARMADI.

Sofija, 1. decembra. Dva rezervna letnika, ki sta bila vpoklicana k vajam, sta odpuščena na dopust, da napravita prostor dvema drugima letnikoma.

VOLJA BOLGARSKEGA LJUDSTVA.

Sofija, 1. decembra. (Kor. ur.) »Agence telegraphique bulgare« poroča: Ob priliki predčerašnjega zmagoslavja sta izmenjala predsednik zveze veteranov iz vojske leta 1854. in ministrski predsednik brzojavki. Oba naglašata, da mora ves narod služiti skupnemu delu.

RUSI IN BOLGARI.

Sofija, 30. novembra. (Kor. urad.) Glede na delovanje o ustanovitvi nove balkanske zveze, za kar se osobito trudi Rusija, piše »Dnevnik«: Rusija najdrznejše in najnasilnejše sklicujoča se na svojo vlogo osvoboditeljice hoče Bolgarijo prisiliti k dejanju, ki očitveno nasprotuje našim koristim. Z nesramnostjo, ki ji ni zgleda, ruska diplomacija, ki je predlanskem sramotno propadla, prigovarja Bolgariji, da zahtevajo njene koristi novo balkansko zvezo, ki naj bi rešila umiraločo Srbijo. Se

Naročajte „Slovenca“!

Avstrijski višji poveljnik nadvojvoda Friderik (1) in načelnik general-

nega štaba Conrad pl. Hötendorf (2) v našem glavnem stanu.

Hi Rusi ne dolgočasijo, ker ponavljajo vedno iste laži, ko so dokazala dejstva, da je povzročila balkanska zveza propad Bolgarije? Varajo Bolgarijo, ko ji obetajo, da doseže v zvezi s Srbi, Grki in z Rumuni svoje ideale. Zahvalimo se taki slovanski skrbi. Dopusite vsaj, da okreva Bolgarija od posledic zadanih ji vsled vaših očetovskih svetov. S svojim »slovanskimi« čustvi hočete popolnoma uničiti Bolgarijo. Takozvano slovanstvo ruske diplomacije je pomenjalo Bolgariji strupeno drobtino, vsled katere ji je šlo za življenje. Bolgarijo opraviči zgodovina in Bog.

Bolgarija in Grčija.

Atene. »Ethnos« piše, da nobena velsila ne pritiska na Grčijo, da bi Kavalo odstopila proti eventualni odškodnini. Grška vlada se niti ne spušča v taka pogajanja. O prepustitvi kakšnega grškega ozemlja ne more biti niti govora. Grški listi pišejo sploh ostro proti Bolgariji in pravijo, da je Grčija pripravljena, vsak čas vojskovati se za svoje interese.

Slike iz vojne.

Kako drago so kupljene zmage.

Nemški vojak je pisal v vojnem pismu svoji ženi z Lotarinškega: »Ljuba žena, že teden čakam pisma od tebe. Zakaj je ta pošta tako počasna! Poročila iz domovine so edino, kar nas drži pokonci, kajti za nami so dolgi dnevi. Francozi se obupno branijo in že dva tedna neprestano na nas pošiljajo ogenj. Danes mislimo zopet na napad. Teh groznih nočnih bojev si nihče ne more predstaviti, zahtevajo žrtev za žrtvami. Ljudje, ki doma proslavljajo naše zmage, niti ne slutijo, kako drago so kupljene. Na teh lakonskih telegramih tiči srce in možgani. Ljuba žena, ko mislim na Te in bivan v mislih pri Tebi, uživam najkrajše trenutke. Nikdar nisem mislil, da bodo moje misli vedno tako pri Tebi in sinčku. Šele zdaj čutim, kako je bilo krasno, ko smo bili skupaj. Morda kaka slepa krogla napravi temu konec. V tem trdnem zaupanju poljubljam Tebe in sinčka. Tisoč pozdravov in poljubov od očeta.

Gospod stotnik so ukazali zbežati — pa sem zbežal.

Ko se je po bitki pri Lublinu naša armada umikala na nove pozicije, je ukazal stotnik vojakom, naj bi bili malo bolj hitri. Med vojakmi je bil tudi cigan iz Hradiska, ki se je za umikanje tako zavzel, da je pribežal prav do doma. Z občudovanja vredno natančnost.

jo je na begu prišel ravno do svoje ciganske domačije v največje začudenje svojih ciganskih sovaščanov. Na vprašanje, kako je prišel domov, je pripovedoval: »Gospod stotnik so ukazali zbežati.« Kako pa, da si tako prav prišel, so ga povpraševali vaščani. »Šel sem, dragi moji, zjutraj za solncem.« — Drugi dan so dovtipnega cigana poslali nazaj — toda ne za solncem.

Zimska moda.

V pariškem dopisu sotrudnika »Corriere della Sera« je tudi ta-le slika: »Skoro nič se zdaj ne misli na modo, izvzemši slučaj, če dame menijo, da s kakim posebnim novim modnim krojem počaste branitelje domovine. Tako je prišla v modo damska čepica najrazličnejših in najgracioznejših oblik. Prigodilo se je poslednje dni, da sta se peljali v vlak dve dami od morskega obrežja v Pariz. Bili sta gotovo izven vznemirjenosti vojnega časa, da sta mogli govoriti o toaletah. Ena je pripovedovala o čipkah in pajčolanah, druga hitro vprašala, kakšna moda bo pozimi. Tu se je oglasil ranjen častnik, ki je doslej tiho sedel v svojem kotu in zastavil živ pogovor z edino besedo: »Žalost!«

Junška strežnica Rdečega križa.

»Grazer Volksblatt« poročajo z južnega bojišča: Strežnica Rdečega križa gđ. Fasching, rojena Gradčanka, je s severnega bojišča prišla v Bosno in si izprosila, da je smela na fronto na Jagodnji planini, kjer so se odigrali najkrajše boji. Oni je 100 korakov pred sovražno rojno vrsto vršila svojo samaritansko službo. Naši dobri vojakci so hrabri strežnici napravili ilovnato koč, ki ji je pač nudila skromno streho, toda nobenega varstva pred hudim mrazom. Ne meneča se za svoje življenje je v najhujšem ognju hodila med rojno vrsto, stregla ranjenim vojakom in pomagala, ko so jih prenašali v ozadje. Smrt ji je pretela ob vsakem koraku; enkrat je letela sovražna krogla tik mimo nje in se razletela nekaj metrov za njo. Vojaki so jo spoštovali kot pravo junakinja. Z Jagodnje planine je gđ. Fasching prišla v Zvornik in od tam je spremila bolniški vlak na Dunaj.

Indijske čete v Flandriji.

Italijan Paolo Soarfiglio opisuje v svojih bojnih slikah iz Belgije indijske jezdece, ki jih je videl na bojišču. Vtis, ki so ga napravili Indijci nanj, mu da

misli: Če se tirajo evropski narodi v vojsko, da se vržejo nazaj na razvojno stopno teh poldivjih, strah vzbujajočih človeških postav, če se stavi kulturni Evropejec v isto bojno vrsto s temi roparji iz Bengalije, katerih zobje in oči so ostrejšje kakor železo njih sulic, potem je moral pač duh tistih, ki so tega krivi, zelo zabloditi. Soarfiglio je srečal indijske jezdece, ko se je vozil v Bailleul: »Približa se mi v kratkem, zibajočem divjanju na malem konju s tenkimi nogami, ki je le nekoliko večji kakor osel, postava kakor opica z zavratnim obrazom. Na glavi nosi siv turban, v pesti malo sulico z zelo dolgim železom; na strani visi široka, zapognjena sablja, ki je bolj primerna, da se parajo vratovi in trebuh, kakor pa za borenje z ojstrino in z rezilom. Bengalski suličar štrli s svojim divjim obrazom naravnost naprej, kjer se konča cesta, ne pogleda ne na desno, ne na levo. Vojščaki rjavega plemena, pomešani med francoske in angleške vojščake, so podobni roparjem. Naši že bodo algijski strelci, Gurkha pešci ali opicam podobni Bengalc; pečat

vojske in morije nosijo na svojih divjih obrazih; to kažejo njihovi pasje ostri zobje in njih surove poteze. Bengalskih jezdecev ne morejo rabiti na odprtem polju, rabijo ne samo za patrolje. S svojimi mačji koraki se ponoči približujejo sovražniku, da morijo. Ne bi stal rad ob taki priliki na straži.

Večkratni milijonar dobi na dan pet centimov plače.

Izredni časi, kakor so vojni, prinašajo s seboj tudi različne, neverojetne dogodke. Mnogi, ki je bil naučen na razkošno in komodno življenje, občuti na sebi, kaj pomeni revščina. Tako se je dogodilo tudi bogatemu bankirju iz Berolina, Medelsonu. On je znan v Berolinu kot večkratni milijonar, ki ima dnevno 10.000 mark dohodkov. Na svojo nesrečo se je nahajal pred napovedjo vojske v Parizu in tam je kot podanik tuje države prepeljan v koncentracijski tabor na otoku Korzika, kjer mora z drugimi Nemci in Avstrijci delati različne stvari, a zato dobi s slabo hrano na dan — pet centimov (pet vinarjev) za — tobak.

K UJETJU GUVERNERJA VARŠAVE.

Ujeti baron Nikolaj pl. Korff, guverner Varšave, je vzbudil povsodi veliko pozornost. Baron pl. Korff je bil preje civilni guverner poljske province Lomža, odkoder je odšel v Varšavo. Baron pl. Korff je veja

ruske linije istoimenega vestfalskega plemenitaškega rodu. Naša slika nam pred očuje guvernerjev avtomobil, njegovega poljskega šoferja in dragonca, ki sta se pri ujetju posebno izkazala; na desni strani od zgoraj je guvernerjev portret.

Izšla je druga skupina 16 različnih novih, krasnih

božičnih in novoletnih razglednic s slovenskim besedilom, pod naslovom:

Vojska v podobah

ki se dobivajo od danes nadalje po 10 vin. komad, in od katerih čisti donos je namenjen v dobrodelne svrhe sedanje dobe.

Razglednice predstavljajo izvirne vojno-božične prizore.

Glavno razprodajo so prevzele tvrdke: »Katoliška Bukvarna« in »Prodajalna Katol. tisk. društva« ter veletrgovina I. Samec-Petričič v Ljubljani, na katere naj se izvolijo obrniti p. n. ljubljanski in zunanji razprodajalci.

V zavitkih po 16 različnih razglednic za 1 K s poštnino vred se dobe tudi pri upravi »Bogoljuba« v Ljubljani.

Skupine so posebno primerne za razpečevanje razglednic med znanci in prijatelji po deželi. Slovenci, segajte po njih v svoji znani požrtvovalnosti; zahtevajte jih po vseh domačih trgovinah.

Najprikladnejši izvor za c. kr. avstr. razredno loterijo

Takoj po prejemu naročbe po dopisnici se določijo žažene izvirne srečke z uradnim igralnim načrtom in položnico.

160.000 srečk 80.000 dobitkov

Žrebanje dne 21. in 22. decembra 1914.

Cena srečk za 1. razred:

cela srečka	polovična srečka	četrtinka srečke	osminka srečke
40 kron	20 kron	10 kron	5 kron

Skupni znesek dobitkov vseh 5. razredov:

22 milijonov 368.000 kron

med temi premija

700.000 kron, daljni glavni dobitki K 300.000, K 200.000, K 100.000 itd.

Naročila naj se naslavljaajo na poslovalnico c. kr. razredne loterije:

Ludvik Friedmann, Dunaj I., Salzgies 12

Potopljeni angleški naddreadnought »Audacious«.

Vojska v snegu.

»Mede,« poroča uradno poročilo z zahodnega bojišča — »cel meter visoko je zasneženo srbsko gorovje — sneži in zmruzuje na poljskem bojišču. Priklimala je zima. Vojkovati so se pričeli poleti. Prvi vojaški pohodi so se pričeli poleti v najhujši, moreči vročini in v soparici. Zdaj pa trpe vojaki v snegu in v mrazu. Pričela se je zimska vojska, ki se zelo razločuje od vojske poleti in se mora tudi voditi popolnoma drugače.

Posiljajo vojakom volnene obleke, darila ljubezni, vojna uprava stori vse, da tudi pozimi za vojake skrbi, a kljub temu vsak vprašuje: kako se bodo vzdržali nemški vojaki na zahodnem bojišču, kjer leže cel dan vedno pripravljeni za boj in izpostavljeni vsem vremenskim neugodnostim. Življenja v strelskih jarkih si nikakor ne smemo narobe predstavljati. Ljudje ne leže morebiti kar 24 ur v jarkih ob sprednjih prsnih obranah s puško v roki vedno pripravljeni, da streljajo, marveč le del stoji ob prsnih obranah na straži, ki opazuje ozemlje in vsako sovražnikovo kretnjo in da strelja na vse, kar se neprevidno nekrito pokaže. Straže se vedno menjajo. Ostali vojaki se nahajajo v bivališčih in v luknjah, ki so prizidane strelskim jarkom. Bivališča so polagoma lagodno opremlili in jih tudi s slamo, preprogami in celo s pečmi zavarovali proti mrazu. V teh bivališčih se lahko 24 ur čisto prijetno preživijo. Ko poteče 24 ur, se posadka zamenja in odpošlje za sprednjo črto, kjer je za ugodnejše bivališče preskrbljeno. Tu so zgrajeni tabori koč iz prsti, kjer se lahko čisto ugodno živi, kakor so pokazale izkušnje v rusko-japonski vojski. Izkušnje te vojske je porabila tudi naša vojna uprava že v mirnih časih. Mrzlo vreme celo, če je tudi oster mraz, čete lažje preneso, kakor dolgotrajno mrzlo mokro deževje.

Na Poljskem mraz izboljšava hojo. Ceste, prej tako blatne, da sploh ni bilo mogoče voziti po njih, imajo zdaj tako trdno skorjo, da se lahko vozi po njih. Močvirja, čez katera ni bilo mogoče vojakom hoditi, so zdaj tudi zamrznjena. Tudi reke so vsaj večinoma tako zamrznjene, da se lahko prekoračijo. Operacije na Poljskem so zato pozimi lažje izvedljive kakor poleti in osobito v deževni jeseni in pomladi.

Zamrznjena zemlja zelo učinkuje na zgradbo poljskih utrd, na kar je nedavno opozorjal generalni polkovnik Hindenburg. Rusi so namreč izredno spretni za izkopavanje strelskih jarkov. Vadijo jih namreč močno v kopanju in se kakor krti hitro zakopljejo. Če je pa zemlja trdo zamrznjena, pa ne morejo hitro izkopati jarkov in so izpostavljeni napadom na odprtem bojišču, kjer so jim pa naši vojaki vedno kos. Na Poljskem ni dobrih hiš. Zato so naše čete opremljene s šotori. Izkušnje uče, da se more tudi na snegu v šotorih čisto prijetno prebivati.

Težavno je pa vojskovanje pozimi v hribih. A izkušnje v turško-ruski vojski leta 1877/78. uče, da je tudi pozimi vojska v hribih mogoča.

Zahvala.

Da izrazi občutek, ki se je v zavesti pojavil že ko ob prvih večjih prevzemanih ranjenecov na ljubljanskem glavnem kolodvoru, poslej pa se spričo če mogoče v še izdatnejši meri očitovane ustrežnosti iznova in iznova jačil, izreka podpisano poveljništvo tem javnim potem globokoobčuteno, iskreno zahvalo s priznanjem izbornega pomožnega delovanja vsem civilnim korporacijam, zavodom in osebam, ki iz lastnega nagiba vdejavajo svoje patriotsko čutenje, prostovoljno sodelujejo

pri prevzemanju in spravljaju v Ljubljano dohajajočih vojaških ranjenecov, čeprav niti ne pripadajo velezaslužnemu Deželnemu in gospojnemu pomožnemu društvu Rdečega križa za Kranjsko, niti se jim ni nadejati ne odškodnin in ne nagrad in čeprav prostovoljno prevzeli pomožni posel od njih ne zahteva nemalih žrtvi. Predvsem ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu, čigar odlično izvežbano in vzorno disciplinirano, iz najmanj premožnih ljubljanskih krogov izhajajoče moštvo se brez popuščanja ob katerikoli dnevi ali nočni uri z vgladen nesebičnostjo posveča svojim pomožnim poslom, smotreno vrše jih tako, da je društvu v čast, nam, ki vodimo to panogo Najvišje službe, pa v iskreno zadovoljstvo. Na takšne pomožnike smo ponosni. — Ker nam ni dano, da bi vse te vrle moze zahvalili imenoma, naslavljam svojo priznavno zahvalo na načelnika tega društva, gospoda dež. poslanca Josipa Turka, čigar požrtvovalnemu, preudarnemu in energičnemu vodstvu je izborna porabnost imenovanega društva v prvi vrsti pripisati. Poleg njega je pred vsemi zahvalno imenovati društvenega vožbalca in orodjarja, gospoda Ivana Daxa, ki kot izkušni strokovnjak ni samo izvežbal moštva, ampak je tudi zbral in kar najbolj primerno priredil 43 vozil, s katerimi društvo izvršuje prevoz ranjenecov, ki nadalje vsa ta vozila za vsak vožljivi ranjeniški transport seživa, nadzira stanje vozil in številnih društvenih nosil, samostojno prevzema vse z navadnimi vlaki dohajajoče ranjeniške skupine in oskrbuje njihov prevoz v tukajšnje bolnice, razen tega pa še vodi vsakdanje prevoze iz bolnic v bolnice. Posebej omenjeno bodi nadalje zaslužno delovanje društvenega blaginika, gospoda magistratnega pisarniškega ravnatelja Franca Barleta. Društveni slugi Gašpar Kumelj in Anton Zdravčič zaslužita za svojo, ob vsakteri nočni ali dnevi uri izpričano neumornost v prevozniki službi, izrecno priznanje. Društvo, ki je z neusahljivo požrtvovalnostjo in brez vsakršne odškodnine ali nagrade do danes prevozilo in spravilo blizu 9000 ranjenecov, ne sme in ne more ostati nezahvaljeno in brez priznanj. — V tesni zvezi z delovanjem ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva je nesebično požrtvovalna sopolno v nastopnem navedenih zavodov, tvrdki in oseb, ki tolikrat, povalno omenjeno, hitro in brezhibno spravljajo ranjenecov omogočajo z blagohotnim prepustjenjem svojih vozil in priprag. V svrhu prevoza ranjenecov posojajo z vgladen ustreznostjo ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu odnosno poveljništvu c. in kr. garnizijske bolnice ljubljanske: a) za vsakteri ranjeniški prevoz ob katerikoli dnevi ali nočni uri: en vprežen break Njegova Milost prevzvišeni gospod knezožof dr. Anton Bonaventura Jeglič; po en par vprežnih konj p. n. trgovski tvrdki I. C. Mayer in Felix Urbanec; dva vprežena breaka gospod posestnik dež. poslanec Josip Turk; — b) za prevoz z velikimi transporti dohajajočih ranjenecov: en osebni avtomobil z voznikom: veleslavni dež. odbor kranjski; svoj zasebni avtomobil g. lekarnar mag. pharm. Rihard Sušnik; po en poštini avtomobil z vožnim osebjem p. n. vodstvi avtomobilskih prometnih prog Ljubljana—Celje in Sv. Lucija; — Idrija; — en vprežen omnibus p. n. vodstvo hotela »Pri Maliču«; — vprežene vozove za pohištvo p. n. špedicijski tvrdki »Balkan« in Franc Uher; — dva vprežena breaka gospa prevoznica Marijeta Turkova; — po en vprežen break gospodje: mesar Peter Burja (Šiška), trgovec in posestnik Franc Črnivec, klepar in posestnik Ivan Rojina (Šiška), trgovec Josip Seidl (Šiška), posestnik Ivan Sirač (Šiška), premožar in vodnjak Alojzij Strupi, gostilničar in vinotrac Alojzij Stepic (Šiška), prevoznik in izvožek Anton Vodnik; — po en vprežen voz: p. n. predstojništvo Marijanica ter g. izvožek in posestnik Blaž Stelc; — po dva para vprežnih konj: špedicijska tvrdka »Balkan«, veletržna tvrdka Ilija Predović, tvorničarska tvrdka bratje Tönnies in akcijska pivovarniška tvrdka »Union«; — po en par vprežnih konj: posestniki g. Andrej Čerue (Šiška), gospa Marija Kovarčičeva, g. Anton Luckmann, g. Andrej Vrhovec in g. Josip Vrhovec, izvožek g. Franc Kušar in Ivan Šušteršič, prevozniki g. Martin Lampert, gospa Marija Rojčeva, gospa Marija Rutarjeva in g. Franc Šturm, trgovinske tvrdke Gašpar Bolte, Leopold Bürger-Holzer, Simon Kunčič, Alfred Lininger, Ivan Perdan, Karel Tauher in Alojzij Zajec (Šiška) ter zavod: dež. bolnica, dež. prisilna delavnica in Mestni pogrebni zavod; — po en nevpreden break: p. n. vodstvo sirotišnice baronice Lichtenturnove, g. posestnik in polagalec parketov Josip Puch, gg. mesarji Jakob Jesih, Andrej Marčan in Janez Širk, gg. prevozniki Oroslov Dolenc, Valentin Klemenčič, Anton Kovač, Franc Krapež in Franc Oblak; g. gostilničar Josip Cotič, p. n. trgovinske tvrdke Ivan Buggenig, Regorscheggov vasl. Avgust Jagodic, skladišče Krisper, Ivan More, Rudolf Oroszy (Šiška), Josipina Schumi, Anton Stacul, Andrej Šarabon, Avgust Tomažič, Felix Urbanec in Maks Zaloker; — po en nevpreden voz: gospa mesarica Marija Černetova, g. posestnik Franc Črnivec, g. trgovec Alojzij Jerančič, g. posestnik Anton Kačar, g. mesar Julij Klemenc, hotel Štrukelj in g. gostilničar Ivan Zupančič. — Na tako vgladen način v patriotski požrtvovalnosti in uslužnosti

tekmujoča vzajemnost v prostovoljnih pomožnih poslih je podpisano poveljništvu v izvrševanju njegovih poslov v Najvišji službi neprecenljiva opora. — Končno treba, da se zahvalno beleži vna, s katero gospod restavratir in kavarar Franc Krapež iz lastnega nagiba pri vsakem večjem transportu pomaga pri odpravljanju vozil z ranjenci. — Bodi v imenu patriotske službe vsakteremu izrečena najprizrečnejša priznavna zahvala s prošnjo, da naj bi blagovolil na svojem prostovoljno prevzetem mestu tudi v bodoče vztrajati na enako vgladen način vsakteri izmed zgornj hvalačno v misli vzeti, na blagodat našim, za presvetlega cesarja in za našo skupno domovino krvavečih bratov! — Sporazumno izdala c. in kr. postajni poveljnik podpolkovnik Molisch I. r. in poveljnik c. in kr. garnizijske bolnice Ljubljana višji štabni zdravnik dr. Geduldiger I. r.

Svetovna vojska. 3. sešitek je ravnokar izšel. Ta sešitek prinaša dokaj novega, ki je posneto po raznih zanesljivih študijah. Bavi se z začetki vojske med Nemčijo in Rusijo in prinaša mnogo zanimivih črtic. Slike so večinoma izvirne. Med njimi se posebno odlikuje originalna risba, ki predločuje, kako potisne general Hindenburg Ruse v Mazurska jezera, dalje poroka težko ranjenega vojaka. Tretji zvezek priča, da bo prinašalo delo več kakor se je splošno pričakovalo. Ze sedaj opozarjamo, da bo v enem poznejših sešitkov prinesla »Svetovna vojska« velik stenski zemljevid Evrope v slovenskem jeziku kot posebno prilogo. Kdor si bo obesil ta zemljevid na steno, bo imel najlepši pregled čez vsa bojišča. Za nabavo tega zemljevida se je kljub velikanskim stroškom založništvo odločilo, ker se čuti velika potreba takega zemljevida in ker je to najlepši, najpreglednejši in najnatančnejši zemljevid Evrope, kolikor jih je izšlo v knjigotrtstvu. Izdeluje ga neko svetovno kartografsko podjetje v Lipskem. Prodajna cena zemljevida bo znašala 3 K, naročniki »Svetovne vojske« pa ga bodo dobili brezplačno, štel se bo samo za navaden sešitek »Svetovne vojske«, ker bo priložen 7. ali 8. sešitku, ki bo veljal za dva sešitka. Kljub tej prilogi ne bo treba naročnikom nič doplačati. Pripomnimo pa, da bodo te ugodnosti deležni samo naročniki »Svetovne vojske«. Ko bo delo popolno, se zemljevid ne bo do dal kot brezplačna priloga, temveč se bo samo posebej prodajal za ceno 3 K. Naročila na »Svetovno vojsko« sprejema Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Naročnikom »Svetovne vojske«. Mnogi naročniki »Svetovne vojske« so se z dopisnico pritožili, da drugega sešitka še niso prejeli, četudi je izšel že tretji zvezek. Ker je Katoliška Bukvarna odposlala vsem naročnikom drug sešitek takoj, ko je prejela predplačilo, ni na te pritožbe polagala do sedaj nobene važnosti, ker smatra, da je zakasnelost nastala vsled tega, da je večina naročnikov poslala denar po po ložnicah in se položnice dalj časa zamudijo, ker gredo, kakor znano, najprej na Dunaj, šele nato jih dobi založništvo v roke. Če bi kateri naročnikov kakega zvezka res ne bil prejel, naj se oglasi šele sredi prihodnjega meseca (decembra), do takrat bo uprava »Svetovne vojske« že tako daleč urejena, da bomo lahko presodili, če je pritožba upravičena ali ne in bomo zvezek, ki se je morda na pošti izgubil, nadomestili z novim.

— **Kanon-table** v mali obliki z velikim tiskom, po kakršnih se je neprenehoma popraševalo, so izšle v založbi »Katoliške Bukvarne«. Tisk je izredno jasen in razločen; pri vsem tem pa znaša velikost

srednje table samo 21×28 cm. Cena garnituri znaša 1 K 20 vin., pod celuidom pa 8 K 50 vin.

Vratne bolezni,
kašelj, hripavost, katara,
ozdravijo hitro in temeljito, premovano
pastile lekarnarja Preudini-ja
Zaloga v Ljubljani v Sušnikovi lekarni
pri zlatem jesionu na Marijinem trgu.

V najem se odda s 15. decembrom dobro vpejlana

mesnica.

Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod številko 3134.

Varni dojenčkov

Sladni čaj znamka »Sladin« je rešil dojenčke, pri katerih so druga otroška redina sreda va odredila. Vzgojenje s Sladinom je polovico cenejšje. Prihrani se tudi na mleku in sladkorju. 1/2 kg zavoj stane 60 vin. in se dobi tudi pri trgovcih. Po pošti 5 zavojev 4 K franko pri izdelovalcu, lekarnarju Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. Njegova žena je vzgojila s Sladinom 8 zdravih otrok. Na stotine mater to vzgojenje, posnema z najboljšim uspehom. Za odrasle je Sladin edini zajtrk, kateri daje kri, moč, mirne živce, zdravje. Je polovico cenejšje kakor vsak drug zajtrk in prihrani tudi na mleku, sladkorju. Za bolne je Sladin izvir zdravja. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckplatz 4, Josefstädterstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. V Trstu, drogerija I. Camauli Giov. di Quardella 703. V Gorici Mazzoli & C. trgovci: v Celju Hočevar, trgovci: v Celovcu Hauser, lekarnar; v Mariboru König, lekarnar 109

Oučjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi
tako
J. Grobelniku
Mestni trg 22
nasproti lekarni Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočisto, po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

Bojša dekle

vajena vsakega dela, zmožna voditi sama gospodinjstvo, prosi službe v Ljubljani pri kaki boljši družini, šivilja ali kot blaginčarka in začelnica trafike. Čeajene ponudbe pod »Marijiva št. 3489« na upravo »Slovenca« do 15. decembra.

Domača tvrdka

Zunanja naročila
2815
obratno

Cene brez konkurence

Modni salon Marija Götzl

Židovska ul. 8

Zalni klobuki
vedno v zalogi

Popravila se sprejemajo

Priporočamo domačo solidno tvrdko

Velika zaloga damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah vseh vrst ter športnih čepic

Velika Miklavževa in Božična prodaja

po skoro neverjetno nizkih cenah se je pričela danes v soboto dne 28. novembra in se prodaja vsako sredo in soboto nadalje v prvem nadstropju v vseh oddelkih tovarniške zaloge

PODJEIJA ZVEZDNIH TKANIN

„HERMES“

BRATA VOKAČ V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica 5 nasproti pošte

Opozarjamo na ugodnost te Miklavževe in Božične prodaje in na posebno znižane cene sledečih vrst ostankov blaga, kojih je ta teden ogromna množina došla na zalogo.

Za obleko modnega porhanta 6 metrov; cena kosu prej K 39, sedaj samo K 294.
Za obleko najmočnejšega modnega velourja kos 6 metrov prej K 540, sedaj samo K 388.
Fini flanel porhant, lepi vzorci, kos 6 metrov zadostno za 2 srajci prej K 396, sedaj samo K 276.
Krep porhant s kitcami v krasnih barvah za bluze prej K 280, sedaj samo K 138.

Imit. sukna 110 cm široko za ženske obleke 4 1/2 mtr. zadostno za obleko; kos prej K 780, sedaj samo K 480.
Zelo fino in močno modno sukno široko 110 cm, kos 4 1/2 mtr. zadostno za obleko; cena prej K 1180, sedaj samo K 786.
Zelo fino in zelo elegantno 130 do 140 cm široko sukno v različitih modnih barvah 4 mtr. za obleko; cena kosu prej K 1580, sedaj samo K 1180.

Močno zimsko moško sukno za obleke 3-10 mtr.; cena kosu prej K 1960, sedaj samo K 1280.
Najfinejše in najtrpežnejše moško sukno v elegantnih modnih barvah za obleko kosu prej K 310 mtr.; cena kosu prej K 2490, sedaj samo K 1780.
Različne vrste modrotiska, kotonine in kambrikov kosi razne kosi; cene metru po 40, 44 in 48 vin najmočnejše. Poleg tu navedenega blaga prodajali se bodo tudi druge vrste ostanki po izvanredno znižanih cenah.